

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XXXVIII | NÚM. 2030
2,90 € | 19 AGOST 2018

El primat de l'Església catòlica irlandesa, Eamon Martin, convida a participar a les jornades.

EN PRIMER PLA (P. 3, 8-11 i 28)

La Bona Notícia de la família

Dublín acull la IX Trobada Mundial de les Famílies

Agustí Codinach

P. 18-19

Recuperar
l'art
perdut

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte

Tel. 934 092 700

info@clubmes.cat

www.clubmes.cat

DEL 20 AL 29 D'AGOST

DEL 28 D'AGOST AL 6 DE SETEMBRE

Jordània

DEL 3 AL 13 DE DESEMBRE

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Camí de fe, cultura i història

DEL 10 AL 14 DE SETEMBRE

PELEGRINATGE A ASTÚRIES

Any Jubilar Marià al Santuari de Covadonga,
Jubileu a Santo Toribio de Liébana

DEL 24 DE SETEMBRE

a l'1 D'OCTUBRE

PELEGRINATGE a la PULLA

El sud d'Itàlia més autèntic i santuari Pare Pius

DEL 8 AL 19 D'OCTUBRE

SUD-ÀFRICA

El gresol multiracial més austral

DEL 13 AL 22 D'OCTUBRE

REGNES DE L'HIMÀLAIA: NEPAL I BUTAN

DEL 23 AL 30 DE NOVEMBRE

PALAUS MINOICS I MONESTIRS DE CRETA

NOVEMBRE

DESEMBRE

NOVA YORK Llums de Nadal

ALPS ITALIANS Pessebres dels Alps

Club⁺amics

Organització tècnica

Ruth Travel GC 1478

L'Evangeli de la família

L'alta participació a la Trobada Mundial de les Famílies, que comença dimarts a Dublín, és un signe esperançador de l'interès que la temàtica familiar (tan àmplia, amb tantes modalitats i amb tantes ressonàncies per a tothom) suscita en parròquies, moviments i comunitats. El lema, «L'Evangeli de la Família: alegria per al món», parteix d'una doble pregunta del papa Francesc: «L'Evangeli continua essent alegria per al món? La família continua essent una Bona Notícia per al món d'avui?» I ell mateix respon: «Sí! La família encara avui és una Bona Notícia (és a dir, un Evangeli).» I amb una mirada realista i amb un llenguatge proper, el Bisbe de Roma recorda la comuna experiència de fragilitat i debilitat que experimentem quotidianament i la necessitat d'una actitud humil que, en el si de les famílies, ens impulsi a reeducar-nos, a acompanyar, a discernir i a ajudar els altres.

A l'exhortació *Amoris laetitia* —un document molt valorat pel recentment desaparegut Dr. Manel Claret, teòleg i delegat episcopal de la família a Barcelona— es donen pistes importants en què s'explica aquest Evangeli de la família: «És alegria que omple el cor i la vida sencera, perquè en Crist som alliberats del pecat, de la tristor, del

buit interior i de l'aïllament» (200); «respon a les expectatives més pregones de la persona humana: la seva dignitat i la realització plena en la reciprocitat, en la comunió i en la fecunditat» (201) i alimenta també aquelles llavors «que encara esperen madurar i ha de fer-se càrrec dels arbres que han perdut vitalitat i que necessiten que no se'ls descuidi» (76). «No es tracta solament de presentar una normativa, sinó de proposar valors» (201).

El qualificatiu conciliar de família com a «església domèstica» (LG, 11) pren ara un nou relleu: d'una banda, els pares han de ser per als seus fills els primers predicadors de la fe mitjançant la paraula i l'exemple, i han de fomentar la vocació pròpia de cadascú, però és també tota l'Església que s'ha d'emmirallar en les virtuts i els valors de la família: respecte, fidelitat, diàleg, sol·licitud pels petits, per la gent gran, pels dèbils, capacitat de perdó i de reconciliació, harmonització de la feina i la festa... Preguem, doncs, pels fruits d'aquesta transcendental trobada mundial.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

12

Opinió

15

Vida eclesial

22

Doble perspectiva

24

Rutes espirituals

28

La veu dels pastors

30

Bíblia

32

Litúrgia

34

Espai lectors

36

Cultura

39

Laudato Si

46

Agenda

47

Des del carrer

Ordre eqüestre del Sant Sepulcre de Jerusalem

PÀGINA 20

27

Nova Zelanda

36

Pedralbes

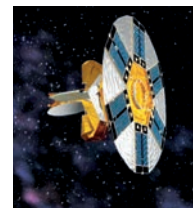
El Papa dona suport a l'episcopat xilè

PÀGINA 16

Visita a Santa Maria de Palautordera

PÀGINA 24

41

Hubble

La setmana en tuits

ANTONIO PELAYO
@AntonioPelayo5
Sacerdot i periodista

Com a «Papa de la modernitat» va qualificar Francesc a Pau VI; «el primer Papa modern», comenta el cardenal Sebastián. A aquesta hora, fa 40 anys, va morir Giovanni B. Montini. Vaig volar a Roma poques hores després per cobrir la seva mort.

SOR LUCÍA CARAM
@sorluciacaram
Dominica

17 d'agost. Merescut homenatge a les víctimes dels atemptats terroristes. Quan es farà un homenatge que dugui al compromís d'evitar les contínues morts al Mediterrani? Això és terrorisme d'Estat, però aquí tenim els valents d'@openarms_fund i no els que busquen fotos.

EDUARDO VERÁSTEGUI
@EVerastegui
Cineasta

Amics de l'Argentina, aquest és un moment crucial, no hi ha res més important que defensar la vida en qualsevol de les seves etapes, des de la concepció fins a la mort natural. #Soyprovida #Amolavida #salvemoslasdosvidas.

HELEN PREJEAN @helenprejean
Germana de Sant Josep de la Medalla

Estic molt contenta i profundament agraïda que el papa Francesc hagi tancat l'última escletxa que quedava en la doctrina social catòlica sobre la pena de mort.

Zoom

EDUARD BRUFAU

El procés de beatificació del P. Jacques Hamel —assassinat fa dos anys en un atac terrorista mentre deia missa— avança a bon ritme. Es preveu que al començament de l'any vinent ja s'hauran acabat de fer totes les entrevistes als testimonis. El 26 de juliol passat, data del martiri, es va celebrar una cerimònia de record a l'església de Normandia on va morir, Saint-Étienne-du-Rouvray.

Freqüències

RàdioEstel

106.6 FM

Comarques de Barcelona: Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Anoia, Alt Penedès, Selva i Moianès

93.7 FM

Catalunya central: Bages, Osona, Solsonès, Berguedà, Segarra, Anoia, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental

100.6 FM

Comarques de Tarragona: Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garrigues, Priorat, Ribera d'Ebre i Camplí

103.4 FM

Comarques de Girona: Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Cerdanyola i Selva

90.1 FM

Terrassa, Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià

95.8 FM

El Garrotxa: Garrotxa i Baix Penedès

96.4 FM

Vila Osona

91.5 FM

Lleida

104.4 FM

La Cerdanya

105.0 FM

La Seu d'Urgell - Terra de Ponent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noya i Segarra

106.9 FM

Era Val d'Aran

107.5 FM

Principat d'Andorra

L'efemèride de la setmana

22 d'agost del 1864:

se signa el document de la Primera Convenció de Ginebra, que dona origen a la Creu Roja

CARME BORBONÈS

Directora honorària de la Càtedra d'Inclusió Social de la URV

Tenim el deure de denunciar i d'actuar des d'aquí per ajudar a resoldre els conflictes de «més enllà»

PENSANT-HO MILLOR

La generositat que ens falta...

Fa uns anys pocs ciutadans de la UE s'haurien atrevit a parlar tan clarament, ni amb tanta desinhibició, de posar tanques reals a les nostres fronteres externes. Tanques que evitin que el meu germà afeblit, per moltes o diverses causes, no pugui trobar ni recer ni aixopluc en la meua confortable societat.

En aquesta Europa d'avui, espectre deformat dels drets humans, que vol ser mirall de civilització avançada, de societat del coneixement, de respecte a les diferents opcions sexuals, paladí de solidaritat en múltiples causes, aquella que vansomniar Schuman, De Gasperi, Monnet, Adenauer... s'està dient i s'accepta que hem de sumar esforços per blindar l'accés a altres éssers humans, vinguts de més lluny, per tal de garantir la nostra lliure circulació, el nostre benestar, i foragitar sense miraments aquells altres que no són dels nostres!

Els complexos processos migratoris actuals són un fet quotidià que ens ha d'interpel·lar. Hem de tenir el coratge d'admetre la nostra corresponsabilitat en la construcció d'aquesta realitat perversa: el benestar del nord és un reclam indiscutible davant l'augment de les

desigualtats generades per una globalització neocolonitzadora i per les guerres cronificades, que cerquen el domini de béns naturals en benefici d'unes minories.

Hem d'assumir que tenim l'obligació d'ajudar a implementar els avenços al servei de tota la humanitat i adequar-los, en cada cas, a les realitats territorials i culturals per construir un model de societat comuna amb estàndards mínims de dignitat similars. Això en alguns moments pot suposar redistribuir la riquesa entre els països rics i els més empobrits.

Un nou plantejament de la generositat ha de suposar exportar estratègies i dinàmiques noves que vagin més enllà de la solidaritat. Tenim el deure de denunciar i d'actuar des d'aquí per ajudar a resoldre els conflictes de més enllà, i assumir que també en som responsables des de molts aspectes. Ens pot semblar una quimera individualment inassolible, però avui, i més que mai, coneixem el nou poder que tenim les persones per crear opinió i generar noves respostes i moviments arreu del món.

La vella Europa ha de fer-ho, i ha de recuperar el seu paper com a valedora dels valors humanistes, democràtics i espirituals.

UN NOU LLINDAR

L'hospitalitat

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

L'hospitalitat té
a veure amb la
capacitat i la
voluntat de confiar
i de generar
confiança

El valor de l'hospitalitat pot ser fruit de l'espontaneïtat, d'una delicada sensibilitat humana, però no s'improvisa fàcilment. Obeeix a un tarannà personal cultivat de temps i ben arrelat en les persones, els pobles i les cultures. Sol anar unit a altres valors, com l'apreci de la pròpia identitat, el tracte educat, el respecte i el reconeixement de l'altre, la tolerància ben entesa, la capacitat d'acollir sense fingir.

L'hospitalitat té a veure amb la capacitat i la voluntat de confiar i de generar confiança. Tot això no s'improvisa i es nota d'una hora enfora —com solem dir— quan algú té les portes obertes o les té tancades, quan l'accés a la seva persona és fàcil o recercat, quan la facilitat d'entrar en comunicació no necessita gaires protocols. L'hospitalitat no és una actitud de temporada ni reduïda a estones puntuals de conveniència, sinó que —quan és sincera— és una forma de ser perenne, per sempre.

En un món sovint absent d'humanitat, quan més falta fa que tot-hom s'hi trobi bé al nostre costat pot anar bé que ens plantegem ser més hospitalaris, no per fer-ne un pretext de vanitat, sinó perquè a casa nostra i també al nostre costat els altres, coneguts o nouvinguts,

sentin l'afecte de l'acollida i la confiança de l'estimació.

Que fort quan estem assistint a la vergonyosa realitat d'uns països que tanquen les portes als qui fugen de l'horror de la guerra, de la fam i de la injustícia, i ho arriben tot per aconseguir una nova situació de dignitat per a ells i les seves famílies.

La pressió migratòria és cada vegada més gran i posa en escena un món de desequilibris socials. L'hospitalitat, tanmateix, comença per oportunitats molt senzilles que toquen la vida corrent de cada dia i ens remet a aplicar-ho amb les pròpies famílies i aquelles persones amb qui convivim. Aleshores no és sols una qüestió personal, sinó que tots ens hi sentim implicats. El papa Francesc diu que «una Església en sortida és una Església de portes obertes». Fem que sigui la qui exerceixi la millor hospitalitat.

Dublín acull el testimoni de fe i alegria de la família

**Del 21 al 26 d'agost se celebra
la IX Trobada Mundial de
les Famílies**

Alguns
voluntaris de
la trobada.

FRANCISCO ALBALÁ

«Dublín ha de ser una experiència destacada en la teva vida, que tingui presència»

La capital irlandesa ja ho té tot a punt per rebre les famílies que del 21 al 26 d'agost assistiran a la IX Trobada Mundial de les Famílies amb el lema «L'Evangeli de la família: alegria per al món». D'aquesta manera, el papa Francesc convida a reflexionar sobre un tema que va ser capital per als Sinodes de les Famílies, i que va tenir l'expressió màxima amb l'exhortació apostòlica postsinodal *Amoris laetitia*.

Els delegats de Pastoral Familiar de l'arquebisbat de Barcelona, el matrimoni Xavier Padilla i Dolors Parellada, ens expliquen que «la família és una Bona Notícia per al món. No sempre s'havia formulat amb tanta claredat. Expressa una comprensió més profunda de com el projecte salvífic es du a terme en la realitat familiar». Per això la trobada de Dublín vol subratllar l'alegria d'aquesta Bona Notícia, que «es mereix que es cuidi i es preservi. A la família s'aprenen i es practiquen les virtuts que es necessiten per conèixer al món. És el bressol que Déu vol per als seus fills estimats. Ens hi descobrim com a fills i germans, i fem que siguem capaços d'estimar».

Per al matrimoni Rafa Muñoz i Carmen Rodríguez, de l'equip de Pastoral de Família i Vida de l'ar-

quebisbat de Sevilla, «en l'Església dipositària d'aquesta Bona Notícia les famílies hi trobem el sentit que té a la societat, i també el lloc on la família troba el sentit del seu ésser i de tots els seus membres. Tothom busca la felicitat a la vida, i només hi podem arribar complint i vivint tal com Jesús ens ho va revelar en el seu pas pel món».

Participar en una trobada mundial d'aquestes característiques no deixa ningú indiferent. Francisco Albalá, delegat de Família i Vida del bisbat de Bilbao, espera viure la seva tercera trobada a Dublín i reconeix que «és un esdeveniment bonic perquè és viure la teva fe amb altra gent, veure que no estàs sol, que comparteixes amb altra gent els mateixos valors. Et sents més fort». Per al Rafa i la Carmen serà la seva segona trobada mundial i asseguren que s'hi «viu en comunió amb tota l'Església i s'hi descobreix la gran diversitat que té dins la seva unitat».

Segons el Xavier i la Dolors, «la vida familiar és dura i sovint s'hi pateix. Participar en aquesta trobada implica voler afrontar totes aquestes situacions. Apostar per convertir-se en la proximitat que refà, l'abraçada que consola, la presència que sosté i dona ànims.

MATRIMONI PADILLA-PARELLADA

«En la persona de Jesús, Déu s'ha mostrat proper i solidari amb totes les dificultats i fracassos humans»

MATRIMONI MUÑOZ-RODRÍGUEZ

«Que cada participant porti la llavor que hagi rebut al seu lloc de destí, a la seva vida diària»

Intuir que en la proximitat i l'abraçada de Jesús es pot captar com Déu s'ha fet present per sostenir el que és fràgil, per reconciliar el que de vegades es trenca, per dur a bon port el futur humà que lluita i s'esforça per sobreviure».

Deixar-se sorprendre

El que el delegat de Bilbao té molt clar és que «cal anar a Dublín amb la capacitat de voler-s'ho passar bé, de voler aprendre, i amb molta il·lusió», perquè ha de ser una «experiència destacada en la teva vida; és a dir, que tingui presència en la teva vida i que no sigui només una setmana de turisme».

Tal com ens explica el matrimoni sevillà, «aquesta trobada no es pot esborrar mai del cor. Les trobades són una injecció de vida que ens donen a les famílies, és un nou rejueniment per continuar endavant». En aquest sentit, cal que tingui continuïtat així que les famílies tornen a casa seva: «D'una banda, vivint el que es transmet a la trobada i fent xarxa entre els assistents, i, per l'altra, fent que cada participant porti la llavor que ha rebut al seu lloc de destí, a la seva vida diària, a les seves comunitats,

perquè es difongui el missatge de l'Evangeli en la família.»

A Dublín les famílies tindran l'oportunitat d'oferir un testimoni únic al món. Per als delegats de Barcelona el missatge que les famílies volen transmetre és «la proximitat de l'amor de Déu. Déu no està lluny de les dificultats de la gent, i aquestes dificultats es poden convertir en un instrument de l'amor de Déu». Segons aquest matrimoni «en la persona de Jesús, Déu s'ha mostrat proper i solidari amb totes les dificultats i fracassos humans, incloent-hi la mort, i hi ha respost».

El Xavier i la Dolors consideren que «igual que Déu no se separa de l'home, no hi ha res que separi els pares dels fills: ni els plors ni les baralles no els fan perdre l'esperança que es faran grans i seran generosos. Reflectint l'amor de Déu, els pares es desfan en un continu d'atencions que esgoten, però no s'esgoten. Perquè cada dia reben força per abraçar. El futur de la vida pot descansar en la prodigalitat amb què Déu omple el present. Es pot estimar sense tenir en compte les imperfeccions. Amb un amor que no serà perfecte, però que és

Famílies participants a l'última trobada a Filadèlfia.

Moments centrals de la TMF

21 d'agost: obertura de la trobada a totes les diòcesis d'Irlanda simultàniament

22-24 d'agost: congrés sobre *L'Evangeli de la família: alegria per al món* amb conferències, tallers, testimonis i debats; activitats per a nens i joves; eucaristia, oració, fires, esdeveniments culturals i música.

25 d'agost: Festival de les Famílies, amb concert i històries personals de fe.

26 d'agost: celebració eucarística de clausura presidida pel papa Francesc.

veritable». I això, afegeixen, «és un gran motiu d'esperança per al món, una família de famílies que lluiten i de vegades s'esgoten i perden el camí».

«Església en sortida» i «hospital de campanya»

Les famílies han fet seves dues expressions molt pròpies del papa Francesc que segur que ressonaran a la trobada de Dublín: «Església en sortida» i «hospital de campanya». Els delegats de Barcelona opinen que «les famílies corren el perill de tancar-se en elles mateixes. L'Església, com a comunitat de creients, acompanya seguint l'amor misericordiós de Jesús, que es posa al servei de tothom. Les famílies que connecten la seva vida amb aquesta voluntat de servei es converteixen en "Església en sortida". La dinàmica familiar fa que sortim de nosaltres mateixos».

El Rafa i la Carmen creuen que «com a cristians i com a famílies cristianes tenim una missió que és l'única i la important: viure i evangelitzar el món, portar, als que són lluny o encara no l'han coneguda, aquesta Bona Notícia, aquesta paraula, aquesta acollida i aquest acompanyament que tothom necessita per descobrir Déu a les seves vides».

El delegat de Bilbao s'estima més posar l'èmfasi en la família com a «hospital de campanya», perquè «la família ha de ser el lloc per poder acollir. *L'Amoris laetitia* sobretot repeteix tres paraules molt importants: acompanyar, discernir i integrar. Hem d'acompanyar les persones, no les hem de jutjar, i les hem d'ajudar perquè discernen, a la llum de l'Evangeli, què els ha passat a la vida, i integrar-les. La família ha de ser el primer pas a l'hospital de campanya».

La trobada se celebra cada tres anys, però no s'acaba amb la clausura. Tal com asseguren el Xavier i la Dolors, «el millor fruit ha de ser una renovada voluntat de ser guiats per l'amor de Jesús. Un nou impuls en les nostres relacions familiars i socials. Amb menys por, amb més compromís, amb més il·lusió, amb més ganes de conèixer altres persones i altres cristians per crear comunitat, per trobar maneres d'integrar, d'acompanyar i acollir tothom que busca un bon aliment». Així, conclouen, «estem convidats a treballar des de les parròquies i des dels moviments familiars per oferir la riquesa de la trobada als que per molts motius no hi hagin pogut assistir».

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

L'arquebisbe Eamon Martin, president de la Conferència de bisbes catòlics irlandesos, celebra el lema que ha triat el Papa.

JAUME CASTRO

Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio a Catalunya

PUNT DE VISTA

Santa Cecília, Girona, Dschang: l'art i el seu entorn

El llenguatge expressiu de Sean Scully parla a través de les seves pintures i vitralls de l'antic monestir romànic de Santa Cecília de Montserrat, que transmeten l'acolliment benedictí i, per tant, la pau. L'art autèntic ha d'aturar el temps, i quan això passa s'entra en contacte amb la transcendència. Scully creu que «l'abstracció és l'art espiritual del nostre temps».

A la catedral Girona també es pot trobar l'empremta abstracta d'aquest artista nord-americà d'origen irlandès en un dels seus vitralls. La gamma cromàtica dels vidres ressalta en un entorn auster, un contrast que s'accentua per la calidesa de la pedra. Les taques de color s'organitzen verticalment seguint les línies dels antics mainells gòtics. La llum càlida que entra a l'església il·lumina la nau i l'obre més

al misteri, al mateix temps que la fa més acollidora.

Dalt d'un turonet de la ciutat de Dschang (Camerun) s'aixeca la parròquia del Sagrat Cor. A la celebració litúrgica l'església està plena de gom a gom per un poble devot, dinàmic i festiu. Dues corals faciliten la participació i la integració de diversos grups lingüístics amb els seus cants en francès, anglès, llatí i iemba. Les línies geomètriques dels vitralls d'aquesta església camerunesa em van retornar per un

L'art autèntic ha d'aturar el temps, i quan això passa s'entra en contacte amb la transcendència

moment a Girona i Santa Cecília de Montserrat.

La multitud que omplia l'església no havia vingut a veure els colors vibrants dels vuit vitralls atenuats per la pols de terra vermella, sinó que participava amb la pregària, la fraternitat i la festa cromàtica dels seus cants i vestits, i dibuixava en la litúrgia eucarística un lligam entre allò terrenal i allò celestial, entre el poble que pregava a la nau i la natura esclatant de l'exterior.

A les esglésies l'art pren forma completament quan se salvaguarden determinats contextos vitals, quan el temps s'atura i l'art s'anima amb l'energia creadora de la litúrgia i la pregària. Ja ho deia Pavel Florenskij: «L'obra d'art és l'eix al voltant del qual pivoten tot un plegat de condicions que la fan possible com a obra d'art.»

MIRADA AL MÓN

Com els emigrants, nosaltres tampoc tenim marxa enrere

El Mediterrani és una fossa comuna en què, sense dol, sense pregàries, sense discursos, sense banderes, els senyors de la vida i de la mort ens desfem de milers d'homes, dones i infants a qui hem declarat la guerra com si fossin els nostres enemics, sabent que només són pobres que busquen una vida digna.

Hem posat tanta obsessió a rebutjar-los, hem gastat tants diners per barrar-los el pas, hem elaborat tants sofismes per justificar el crim,

Pertanyo al món dels amos, dels esclavistes, dels ofegapobres al mar, dels escanyapobres en terra ferma

ens hem tacat amb tants assassins, que ara, com els emigrants, nosaltres tampoc tenim marxa enrere. Hem assumit tant d'horror que no veiem cap altra possibilitat de futur que no sigui avançar més de pressa en la mateixa direcció, cap a l'abisme.

La nostra sort és bastant pitjor que la dels emigrants. Molt pitjor.

Si pogués triar amb qui estic, no ho dubtaria gens: amb ells. Entre el botxí i la víctima sempre em quedaria amb la víctima. Entre l'exploador i l'exploat, sempre em quedaria amb els vexats, els humiliats. Entre l'assetjador i l'assetjat, em quedaria sempre amb el ferit, el menyspreat, l'abandonat.

Però no tinc la possibilitat de triar. Pertanyo al món dels amos, dels esclavistes, dels ofegapobres

MONS. SANTIAGO AGRELO
Arquebisbe de Tànger

al mar, dels escanyapobres en terra ferma. Sí, perquè també aconseguim ofegar-los en terra ferma: la gana és l'abisme al qual es baixa en terra; com ho és la soledat, la malaltia, la incertesa del present i del demà, l'angoixa amb què el pobre s'ha de moure pels camins, la tensió amb què ha de tancar els ulls per un no-somni en la foscor de la nit.

Jo pertanyo al món dels que paguen milers de persones perquè es privi els pobres de la certesa d'un tros de pa, de la tranquil·litat d'un descans, de la gràcia d'un somriure, de tenir aigua per rentar-se, del luxe de posar-se roba neta.

Jo pertanyo a aquest món d'amos condemnats a veure només en targeta postal els ports de la humanitat, i sospito que també, el gran port de Déu.

SABER ESCOLTAR

Cartes i cartes

S'escriuen poques cartes. Els serveis *on line* les han segrestades. «Ja t'enviaré un *email*.» Vol dir que la resposta o la petició t'arribarà via internet. No deixa de ser admirable poder escriure a un familiar que viu a Suècia i que, immediatament, en uns segons, rebí el que li vols dir.

Els actuals estris de comunicació són admirables. Alliberen de la pesantor d'haver d'escriure en net o en brut. Les antigues màquines d'escriure eren un bon servei per als mecanògrafs. Jo m'equivocava molt i substituir una lletra era difícil i es notava. L'ordinador ajuda a superar aquestes dificultats.

Hi ha cartes i cartes. Unes de més anodines o de propaganda i

d'altres amb un contingut cordial i amable. Cartes que són signades per l'autor i cartes tretes del disc dur de la màquina. Em vull referir a les primeres. A una que he rebut no fa gaires dies i que vessa la sinceritat entre amics. M'arribà per correu amb segell i tot. Una lletra excepcional.

Un amic m'hi parlava de l'educació dels seus fills com el millor tresor que poden rebre. La pedagogia ha de transmetre els valors que em van gravar en la infantesa i la joventut: respecte als grans, compartir les coses, no discriminar, esforçar-me per uns objectius, respectar els altres...

Encara que, diu l'amic, crec que això és el que he de transmetre als

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

meus plançons, la societat actual sembla que vagi per un altre camí: s'ha de pujar sense escrúpols per poder triomfar, fanàtic d'un equip esportiu o d'un partit polític, cal ser competitiu i individualista. Sigui de la manera que sigui has d'assolir el teu somni, no importa trepitjar els altres...

Tot equivaldria a deixar els nois i noies en una mena de selva i sense armament. Però no puc ensenyar això als meus fills. Els meus pares, sortosament, em van donar una bona educació. N'estic molt content: no es van equivocar. En una altra ocasió t'escriuré sobre l'educació religiosa. No t'enviaré un *email*. Sé que et plauen més les cartes escrites a mà.

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Acabo les meves divagacions, que si van començar parlant de delictes i sancions, han derivat cap a l'estat matrimonial.

I torno al principi i als principis. En el terreny religiós, se suposa que hi ha un substrat d'humilitat, generositat i laboriositat sobre el qual hauran de germinar, com a fonaments fermes, l'almoïna, el dejuni i la pregària per edificar la Fe, l'Esperança i la Caritat i amb elles florir la Gràcia, que subministra la vitalitat cristiana. Si alguna d'aquestes coses falta, la personalitat cristiana no és ferma, tant si es viu en matrimoni, envoltat en amistat o immers i compromès en una comunitat.

La humilitat i la generositat són qualitats o virtuts fonamentals per al conreu de l'amistat, com per al matrimoni o per a la vida consa-

A PROPÒSIT DE...

Delictes i sancions... Gràcia (4)

grada. Durant la meua llarga vida n'he après molt. Recordo una noia que venia per casa; enraonàvem sobre les mil i una coses de què es pot parlar en ambient d'amistat. La preocupaven aspectes de la religió i era sincera quan els explicava. Vaig descobrir que l'arrel de la seva personalitat estava impregnada d'egoisme. M'havia atrevit a dir-li moltes coses, però d'això no gosava parlar-n'hi; considerava que era una manca de delicadesa, que l'ofendria. Un dia m'hi vaig atrevir i la seva resposta va ser: «És el que

sempre em diu el psicòleg.» Tant que havia dubtat, jo, i el professional, cobrant-li la visita, li deia el mateix. Un exemple paral·lel. Una parella cristiana es va voler casar i va llançar la casa per la finestra. L'egoisme els envoltava, sense que aparentment ofeguéssin l'amor. Rebia la seva visita familiar de tant en tant sense que l'actitud hagués desaparegut. Un dia un d'ells em va comunicar que el cònjuge l'havia abandonat. Vaig ser radicalment sincer i li vaig respondre: «Doncs us ha durat molt més del que jo calculava.»

L'egoisme, la ganduleria i l'alcohol són una epidèmia que costa d'erradicar. Però és possible, i sense recórrer a tecnocràcies. Jesús va dir que cal dejuni i pregària. Partint de la voluntat, és clar.

La humilitat i la generositat són virtuts fonamentals per a l'amistat o el matrimoni

SIGNES D'AVUI

Pena de mort

El papa Francesc acaba de reformular l'article 2.267 del Catecisme de l'Església catòlica sobre la pena de mort. Abans aquest article era altament restrictiu, però deixava alguna escletxa oberta: «L'Església no exclou, suposada la plena comprovació de la identitat i de la responsabilitat del culpable, el recurs a la pena de mort, si aquest fos l'únic camí possible per defensar eficaçment les vides humanes de l'agressor injust.» Ara en el nou redactat resulta inadmissible: «L'Església ensenya, a la llum de l'Evangeli, que "la pena de mort és inadmissible, perquè atempta contra la inviolabilitat i la dignitat de la persona", i es compromet amb determinació a abolir-la arreu del món.» A la carta, datada l'1 d'agost del 2018, el cardinal Ladaria comunica i raona aquest

canvi, que ha caigut com la fruita madura després de les posicions dels últims papes sobre aquesta qüestió.

Fa anys vaig tenir l'oportunitat d'entrevistar a Roma la germana Helen Prejean, activista contra la pena capital i famosa perquè el seu cas va donar origen a la pel·lícula *Pena de mort*, dirigida per Tim Robbins i protagonitzada per Susan Sarandon en el paper de la religiosa catòlica. La seva convicció i entusiasme van aguditzar la meua sensibilitat sobre el tema. El cinquè manament

Apunta a un compromís determinat per abolir-la arreu del món

LLUÍS
SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

és totalment explícit: «No mataràs.» L'Evangeli de Jesús no va en cap altra direcció. No obstant això, la cultura imperant sovint ha dificultat una autèntica comprensió de la Bona Notícia. La filosofia aristotèlica, segons la qual la persona és un element de la societat, pot servir de justificant de la pena de mort. Tot es reduiria a l'equivalent d'amputar un braç o un peu. La pèrdua beneficiaria el cos social. La vida humana és secundària. D'aquesta manera s'oblida «la inviolabilitat i la dignitat de la persona».

Per als cristians, la formulació del papa Francesc no deixa cap dubte. Però no es redueix a un tema doctrinal. Va més enllà. Apunta a un compromís determinat per abolir-la arreu del món. Queda molta feina per fer.

VICTÒRIA
MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

La primera visita, en tornar del meu recés espiritual, va ser a l'hospital de campanya de Santa Anna. La paraula *remordiment* no és que sigui la més encertada i la més adient per expressar els meus sentiments i els de moltes persones que, com jo, tenim oportunitats que moltes altres persones no tenen, però sí que sento una mica de malestar. Això confirma el que sovint em sentireu dir: els que hem optat per estar al costat dels pobres i els sense sostre, no ho som pas, de pobres. Sempre tenim passatge d'anada i tornada. Si més no, tenim el suport o de la família o de la congregació a la qual pertanyem.

És per això que l'estiu sempre em fa patir pels que no tenen vacances, ja que les seves jornades no es dife-

FINESTRA A LA VIDA

Diari d'uns amics sense sostre...

rencien pas del curs en la seva vida al carrer...

Aquesta visita, però, em va esperonar i fins i tot va aconseguir que m'animessin aquells als quals jo venia a animar amb una certa vergonya.

M'esperaven uns quants amics amb les seves mascotes i ens vam abraçar contents de tornar a veure'ns...

I quan vaig començar a preguntar què farien durant aquest mes tan buit de serveis... em van comunicar la seva il·lusió com una veritable lliçó d'optimisme i de resiliència: «Ah, ens n'anem a fer muntanyisme. Hem aconseguit unir-nos a un grup de muntanya i podem gaudir d'alguns albergs gratis. Ens han donat llaunes de menjar i ens arreglarem... Els gossos vindran amb nosaltres, és clar, i ens cuidaran. Seran unes bones

vacances...» Entre tots havien reunit alguns euros per a les despeses més necessàries, que vaig procurar incrementar una mica sense que ells em demanessin res.

Uns altres dos estaven també molt contents perquè havien aconseguit un treball d'estiu que els permet llogar una habitació.

I, per acabar-ho d'adobar, la meua alegria era gran amb la notícia més esperada i suplicada: l'arribada dels papers per al nostre estimat Dabo —el sagristà i col·laborador—, que ja somia amb l'agrupació familiar que li permeti dur el seu fill....

L'estiu sempre em fa patir pels qui no tenen vacances

Vida eclesial

Aquesta setmana recollim el suport del Papa a l'Església xilena , coneixem el treball d'Andreu Fité per recuperar marededeus romàniques i presentem l'Orde Eqüestre del Sant Sepulcre de Jerusalem

AICA
Ciutat del Vaticà

Valora positivament les decisions preses contra els abusos

El Papa dona suport a l'episcopat xilè

El papa Francesc ha enviat una carta al president de la Conferència Episcopal de Xile (CEX), Mons. Santiago Silva, en què manifesta que les decisions preses per la 116a Assemblea Plenària Extraordinària de la CEX per lluitar contra els abusos sexuals «són realistes i concretes. Estic segur que ajudaran decididament en tot aquest procés».

Per a Francesc, «el que més em va colpir és l'exemple de comunitat episcopal unida en el pasturatge del sant poble fidel de Déu. Gràcies per aquest exemple edificant... perquè *edifica l'Església*».

Per la seva banda, Mons. Silva ha valorat enormement aquesta carta i ha assenyalat que la paraula del Pontífex «ens conforta avui i ens anima a continuar en aquest camí de correcció, de guariment i reparació, de retrobament amb la nostra missió d'Església Poble de Déu i amb la nostra mirada fixa en el Senyor».

Els bisbes de la Conferència Episcopal de Xile reconeixen que han fallat en el deure de pastors en els casos d'abús sexual a menors, i han donat a conèixer decisions i compromisos per arribar a la veritat, la justícia i la reparació a les víctimes: «De vegades no reaccionem a temps davant dels dolorosos abusos sexuals, de poder i d'autoritat i, per això, demanem perdó en primer lloc a les víctimes i supervivents.»

En una declaració els prelats expressen el seu penediment «als qui han acompanyat les víctimes, les seves famílies, els qui han fet responsablement esforços per buscar

la veritat, la justícia, la reparació i la purificació, i als centenars de consagrats i laics que diàriament donen testimoni de l'amor, la misericòrdia i la redempció de Crist i que es veuen afectats en el seu ministeri a causa dels errors, pecats i delictes comesos. Especialment, reconeixem que no sempre vam saber acollir en totes les instàncies eclesials les orientacions del Consell Nacional de Prevenció per abordar oportunament els casos d'abús sexual». Els bisbes són conscients que «alguns de nosaltres hauríem pogut ser més actius i atents al dolor patit per les víctimes, familiars i la comunitat eclesial».

Arran d'aquest discerniment, els bisbes es comprometen a incloure un annex al document *Cura i esperança*, la norma que regeix totes les diòcesis del país, relatiu a la plena voluntat de col·laborar amb el Ministeri Públic en el lliurament dels antecedents sobre abús sexual a menors d'edat, i protegir els noms dels denunciants i víctimes que expressament ho sol·licitin.

BISBES ARGENTINS

«Alguns de nosaltres hauríem pogut ser més actius i atents al dolor patit per les víctimes, familiars i comunitat eclesial»

Mons. Fernando Reyes (esquerra), secretari general de la CEX, i Mons. Santiago Silva, president, compareixen davant de la premsa.

També donaran a conèixer públicament tota la recerca prèvia sobre presumpte abusos sexuals de menors d'edat que s'hagi fet a les seves jurisdiccions. El mateix sol·liciten als superiors de congregacions religioses.

A més, han nomenat l'advocada Ana María Celis Brunet presidenta del Consell Nacional de Prevenció d'Abusos i Acompanyament de Víctimes i han creat una oficina d'atenció a víctimes d'abusos que començarà a funcionar a finals d'agost.

S'aproven també noves atribucions i competències al Consell Nacional de Prevenció d'Abusos i Acompanyament de Víctimes.

Finalment els bisbes expressen la seva «proximitat a tots els homes i dones laics, religioses i religiosos, diaques i sacerdots que viuen la commoció per aquests episodis greus i contradictoris i que, des del sofriment compartit, no han deixat d'anunciar la seva fe en Crist ni de servir els altres en la comunió de l'Església».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Alliberar captius avui

Fa 800 anys un jove, Pere Nolasc, sent que ha de donar resposta a la necessitat d'alleujar el dolor que hi ha al seu voltant. Per això funda l'orde de la Mercè, amb la missió d'alliberar captius a Barcelona.

Avui ens pot semblar estrany parlar d'alliberar captius, però si dediquem una moments a observar el món en què vivim veurem que encara hi ha moltes persones que viuen situacions de captivitat: presons atapeïdes, persones sense recursos, en soledat, la drogodependència, que aliena la persona, l'exclusió social, que afecta cada cop més infants i joves, la situació de les persones que busquen que les acullin en altres territoris... podríem continuar.

Així, l'orde de la Mercè ha sabut donar resposta durant aquests 800 anys a cadascuna de les situacions de captiveri que s'han donat en cada moment, sempre presents a les presons atenent cada persona que ho necessitava en les diferents situacions.

Quan Pere Nolasc va sentir tan internament aquesta crida a alliberar de la captivitat, ja aleshores va veure clarament que, per fer-ho, sovint, gairebé sempre, hem d'estar disposats a donar la vida. Per això els mercedaris tenen un quart vot que és el tradicional vot de sang. Per això, cada dia els religiosos de l'orde de la Mercè saben que donen la vida de mica en mica per aquells que atenen, per cadascú i fins a les últimes conseqüències, tot defensant la llibertat i la dignitat de les persones.

ESTHER BORREGO

Barcelona

Una col·lecció privada del barceloní Andreu Fité reproduceix 45 marededus destruïdes durant la Guerra Civil

Recuperar l'art perdut

MACIÀ GRAU
Barcelona

Fotografies: Agustí Codinach

ANDREU FITÉ

«Una de les accions maques seria col·locar les imatges que he reproduït a la seva ermita d'origen»

Fa 40 anys el barceloní Andreu Fité, responsable de les relacions públiques d'una important empresa farmacèutica, va localitzar a través d'una amistat una imatge de la Mare de Déu d'estil romànic comprada al mercat dels Encants de Barcelona. Després de fer-li totes les proves oportunes per conèixer-ne l'autenticitat, va descobrir que era una reproducció, i que per tant no es tractava d'una marededeu romànica original. Tot i que es va emportar una decepció, aquesta troballa va despertar en Fité l'interès per l'estètica romànica, i a partir d'aquell moment va començar a recopilar informació relacionada amb les imatges de la Mare de Déu d'estil romànic a Catalunya.

Fité va començar la recerca a l'Arxiu Mas de Barcelona, que conté la majoria de fotografies i informació de les marededus romàniques de Catalunya. Hi va veure que un gran nombre d'imatges de la Mare de Déu havien estat destruïdes durant la Guerra Civil. Vaser llavors quan va decidir que es dedicaria a recuperar totes les que pogués mitjançant reproduccions basades en les fotografies originals.

Moltes de les marededus que Fité ha recuperat estan exposades a les diferents estances de casa seva.

Un procés molt costós

Una de les primeres qüestions que Fité va haver de resoldre abans de començar aquest projecte va ser la dels permisos i les autoritzacions per fer talles de fusta de les marededus destruïdes. Per resoldre aquest dubte, va anar a demanar permís a l'Institut Nacional del Patrimoni Nacional, situat a Madrid, on va aclarir les qüestions relacionades amb el dret d'imatge: «Tenia por que els bisbats em reclamessin els drets d'imatge per les talles, però a l'Institut Nacional em van dir que passats 50 anys desapareix, i vaig seguir endavant.» Així que va resoldre les qüestions legals, Fité ja va poder posar en marxa el procés de recuperació, que, com va veure ben aviat, té un cost econòmic molt elevat. El primer pas que ha de fer per fer una imatge és la recopilació. Aquesta fase consisteix a reunir tota la informació possible de la marededeu en qüestió, que va des de la ubicació original fins a la fotografia i les seves mides. A partir d'aquí, Fité envia totes les dades que ha recopilat a un taller de l'Equador, on li fan les talles de fusta de la manera més fidedigna possible a la fotografia. Cada imatge té un cost aproximat de 1.000 euros, sense comptar-hi el transport, ja que cada marededeu ha de travessar l'Atlàntic per arribar a Catalunya. Una vegada li arriba la talla de fusta, Fité comença la darrera part del procés, la pintura. Per fer-ho, prèviament ha d'adherir fins a 7 capes de guix a la talla de fusta, que aplica utilitzant la tècnica de la cola de conill. Tal com explica Fité, aquesta tècnica intenta ser com més fidedigne millor amb la que s'utilitzava en l'època romànica: «Quan es restauren imatges de la Mare de Déu, es pot apreciar que tenen capes de guix sota els pigments.» Finalment, després de posar les capes de guix, coloreix les imatges, que pinta utilitzant pigments naturals per dotar-les d'encara més versemblança amb les imatges originals.

El futur de les imatges

«Una de les accions maques seria col·locar les imatges que he reproduït a la seva ermita d'origen.» Amb

Les imatges estan pintades amb pigments naturals, fet que les dota d'una gran versemblança amb les imatges originals.

En el context de la guerra civil espanyola, i a causa del moviment anticlerical que relacionava l'Església amb el poder i la classe alta, a partir de l'any 1936 es va produir una gran destrucció d'esglésies i altres edificis religiosos, que incloïa també la violació del sagrari, l'assassinat del clergat secular, la destrucció d'arxius i l'iconoclastisme, entre d'altres. Aquest odi per allò religiós va fer que imatges de Jesús, de la Mare de Déu i dels sants locals fossin destruïdes o cremades, i desapareguessin de la imatgeria de molts pobles.

aquestes paraules Fité mostra el seu anhel perquè algun dia les marededeus que ara descansen a les golfes de casa seva puguin substituir les que van ser destruïdes o perdudes durant la Guerra Civil. Malauradament, però, és conscient de les dificultats que comportaria una empresa d'aquesta envergadura, i és per això que de moment el seu principal objectiu és exposar-les de manera conjunta en algun museu: «Estic intentant exposar-les on sigui, però no trobo un lloc que sigui adient.» Des del moment que va començar el projecte tenia clar que la seva intenció no era econòmica, sinó que únicament volia recuperar una part del patrimoni del país i donar-lo a conèixer. A part de la col·lecció, paral·lelament també està recopilant informació de tots els aplecs que hi ha a la província de Girona, sobre les marededeus de la Cerdanya i els seus miracles, de les tradicions i de la història de la tradició mariana a Girona, per fer-ne un llibre que ho expliqui. L'any 2016 va aconseguir exposar part de la seva col·lecció al Museu Cerdà sota el nom de *Marededeus desaparegudes el juliol de 1936 a la Cerdanya*. La seva iniciativa per recuperar part del patrimoni perdut ha fet possible que molts feligresos hagin vist per primera vegada com era la imatge de la Mare de Déu del seu municipi, i hagin pogut descobrir les seves expressions i formes imperfectes tal com llueïen fa més de 9 segles.

Obri les portes al millor especialista en neteja de centres educatius

Obrirà les portes al futur

Lunet

Ens adaptarem a les noves necessitats en neteja del seu centre educatiu

Netejant, posem tots els sentits

Lunet

Treballem per a la: **SAGRADA FAMILIA**

Carrer Can Pi, 17 3r (Abans Carretera antiga del Prat)
08908 l'Hospitalet de Llobregat (BARCELONA)
Tel. 902 010 977 Fax 93 418 87 27 www.lunet.es comercial@lunet.es

CARLES CORTINA I RIU
Protocol·lista i cavaller de l'OESSJ

Orde Eqüestre del Sant Sepulcre de Jerusalem

En llegir aquest títol la nostra imaginació es capbussa en el temps i ens transporta a l'edat mitjana! Ens apareixen imatges relatives als principis cavallerescs que formen part de la idiosincràsia del nostre país, car l'esperit de sant Jordi sojorna en el nostre endins i ens fa revoltar contra la injustícia i fer costat al més feble; ens inspira la sensibilitat davant la boniquesa i amb el front ben alt desafiar el repte i fitar els ulls en l'infinit; i ens descobreix que no som fets només de fang sinó que som imatge del bon Déu!

Aquest títol ens porta la remor del trepig de peülles ferrades anant al galop, de creus bordades en banderes que voletegen al vent i de monjos aguerrits convertits en soldats en unes croades que ens van allunyar més de Terra Santa en comptes d'apropar-nos-hi. Hauríem aconseguit més si ens haguéssim refiat més de la creu que de l'espasa, o de conrear l'esperit i la bondat de sant Francesc d'Assís, que va desarmar i commoure el sultà d'Egipte Melek Al-Kamil fins al punt de donar-li permís per circular lliurement per terres musulmanes.

Seria injust pretendre fer una anàlisi del que ocorregué fora del context històric i amb la mentalitat d'ara intentar judicar unes accions orientades envers la supervivència i de l'única manera com en aquells moments era possible.

No parlem pas de temps tan reulats, tot i que l'Orde Eqüestre del Sant Sepulcre de Jerusalem (OESSJ) va ser fundat el 1098 per Godofreu de Bouillon, artífex de la victòria en la primera creuada i que després de l'alliberament de Jerusalem va encarregar a 50 cavallers la protecció del Sant Sepulcre. Hom pot considerar Godofreu com el primer governador o protector de Jerusalem i a qui se li va oferir

ser-ne rei però ell ho va refusar. Actualment el rei d'Espanya també té de iure el títol de rei de Jerusalem!

Quan els musulmans van conquerir Jerusalem el 1187, els cavallers de l'OESSJ n'hagueren de sortir i convertir-se en cavallers peregrins per tot Europa i així poder mantenir viu l'esperit i l'esperança de recuperar els Llocs Sants. Pius IX va renovar l'orde el 1868 i Lleó XIII va aprovar la creació de la branca de les dames el 1888.

L'OESSJ és un orde eqüestre pontifici i una persona jurídica de dret canònic concedida el 1949 per Pius XII, que disposa de 25.000 cavallers i dames en més d'una trentena de països. Les seves armories són les cinc creus de gules de Jerusalem en camper d'argent que representen les cinc nafres de Nostre Senyor. I la divisa de l'orde és *Deus lo vult* (Déu ho vol).

El sobirà de l'OESSJ és el Sant Pare, qui nomena un gran mestre per al seu govern, càrrec que re-

L'esperit de sant Jordi sojorna en el nostre endins i ens fa revoltar contra la injustícia i fer costat al més feble

Panoràmica de Jerusalem.

cau en el cardenal Edwin Frederick O'Brien. S'organitza en lloctinències i capítols. A Espanya hi ha la Lloctinència occidental, conformada pels capítols de Castella i Lleó, Castella-la Manxa, Comunitat de Madrid, Galícia, Astúries, País Basc, Cantàbria, Canàries, Andalusia, Extremadura, Regió de Múrcia, La Rioja i les ciutats de Ceuta i Melilla, amb seu a l'església de Sant Francesc el Gran de Madrid, comandada pel seu lloctinent, Carlos José Sanjuán, i essent el seu gran prior el cardenal Carlos Amigo; i l'Espanya oriental, amb els capítols d'Aragó, Catalunya, Navarra, País Valencià, Balears i Andorra,

amb seu a l'església de Santa Anna de Barcelona, comandada pel seu lloctinent, Enric Mas, i essent el seu gran prior el cardenal Lluís Martínez Sistach.

L'OESSJ té encomanada la protecció de Terra Santa i l'auxili dels cristians que hi viuen amb el manteniment del patriarcat llatí de Jerusalem; això implica contribuir en el sosteniment de la Universitat Catòlica de Betlem, d'una quarantena llarga d'escoles i de desenes de dispensaris i institucions caritatives, així com de les parròquies i seminaris d'Israel, Palestina i Jordània. Ajudar, sostenir i assegurar les obres i institucions de culte, solidàries, culturals i socials del'Església catòlica a Terra Santa, i vetllar per preservar-hi la fe i els drets de l'Església. Sense oblidar ni descuidar l'enfortiment i la pràctica cristiana de tots els membres de l'orde amb absoluta fidelitat al Sant Pare.

Joan Pau II va proclamar, el 16 de gener del 1994, la Mare de Déu Reina de Palestina com a patrona de l'OESSJ. Aquest orde no és només una fórmula per vetllar pels Sants Llocs sinó que és un camí d'espiritualitat per a cadascun dels seus germans i germanes, amb una autoexigència permanent de millora i de creixement personal en la fe.

L'OESSJ ha donat exemples a seguir d'una vida cristiana al servei de Déu i de l'Església, els noms dels quals s'han inscrit al martirologi romà, com sant Pius X, els beats cardenals Giuseppe Benedetto Dusmet, Andrea Carlo Ferrari, Alfred Ildefons Schuster i Aloysius Viktor Stepinac, i el beat Bartolo Longo, fundador del santuari de Santa Maria del Rosari de Pompeia.

Pau VI, que el 1977 va aprovar les constitucions actualment en vigor de l'OESSJ, va reconèixer als cavallers i dames de l'orde la condició de custodis de la Resurrecció, perquè vana seria la nostra fe si ens quedéssim només amb el sepulcre.

«E stimats fills, Déu m'ha cridat per guiar-vos a Ell, perquè Ell és la vostra fortalesa. Per això us convido a resar-li i a confiar-hi, perquè Ell és el vostre refugi davant de tot mal que hi ha a l'aguait i allunya les ànimes de la gràcia i de l'alegria a les quals heu estat cridats. Jo soc amb vosaltres i us estimo a tots amb el meu amor maternal. Gràcies per haver respost a la meua crida!»

Missatge de la Reina de la Pau, 25 de juliol del 2018

Subscripció bimestral gratuïta Eco Mª Reina de la Pau: «Amics de Medjugorje»
Edició en castellà: C/ Mare de Déu dels Àngels, 32 - 08221 Terrassa (Barcelona)
Comandes llibres: hijosdemedjugorjeespana@gmail.com - Tel. 629 792 849 / 676 059 594
www.mensajerosdelareinadelapaz.org www.virgendemedjugorje.org

Innocència

Algunes idees em venen al cap en una interpretació molt lliure de la fotografia que se'ns ha presentat: la feina, la maternitat o la paternitat —ja que es fa difícil d'esbrinar—, la precarietat laboral, els serveis públics deficients i, fins i tot, ampliant els conceptes, el reciclatge. Un món probablement amb moltes mancances materials i farcit de detalls d'estimació. Com diu el conte, la persona feliç no duia samarreta.

ARCADI OLIVERES,
activista i economista

Nen al cubell, Quito, Ecuador. **Foto: Joan Guerrero.**

EDUARD BRUFAU

Santa Maria de Palautordera

Continuem la ruta pel Vallès Oriental que vam començar en aquesta mateixa secció l'estiu passat. En aquesta segona edició visitem sorprenents esglésies romàniques que es troben ben a la vora de grans nuclis de població de l'àrea metropolitana de Barcelona. Entrem a grans temples situats a la falda del Montseny i descobrim petites esglésies al bell mig d'entorns que miraculosament no han estat urbanitzats.

La façana i el campanar cilíndric de Santa Maria de Palautordera.

Vitralls, imatges i retaules

A la falda de Montseny, envoltat d'arbredes frondoses, s'escampa el poble de Santa Maria de Palautordera. Ben a tocar de la plaça Major trobem l'església parroquial de Santa Maria. Des de lluny n'hem vist el campanar, que ara ja tenim just al davant: tret de la part de dalt de tot, on hi ha les campanes, és tot ell una construcció cilíndrica de pedra vista, amb una finestra a mitja alçada que més aviat sembla una espitllera. Tot plegat ens fa pensar en una antiga torre d'un castell medieval.

Davant de la delicada portada gòtica ens trobem amb Josep

Ayats, fuster retirat i bon coneixedor de la història de l'església de Santa Maria. El nostre guia ens obre la porta i fem cap a una nau gòtica, gran i ampla, sostinguda per una volta de creueria i amb capelles a banda i banda. Després d'explicar-nos que l'església actual es va construir en un gòtic tardà al segle XVI sobre una antiga església romànica, Ayats ens fa alçar la vista: «Una de les coses més interessants d'aquesta església són els vitralls. N'hi ha quatre que són del segle XVII, i tenen molt de valor. Aquest que veiem aquí representa la Mare de Déu del Roser, a la qual hi havia molta devoció a l'època. I la capella lateral que hi ha just a sota té una clau de volta amb la mateixa advocació perquè estava dedicada a aquesta mateixa Mare de Déu.»

Avancem una mica en direcció a l'altar i a mà dreta, en una altra capella, destaca un retaule tot daurat, d'estil gòtic. Està dedicat a sant Pere i les escenes expliquen la vida i mort del primer bisbe de Roma. Josep Ayats ens explica que «quan l'any

1936 tots els retaules i les imatges de l'església van ser cremats, el retaule de Sant Pere es va salvar. El que veiem aquí és una reproducció de l'original, que es conserva al Museu Nacional d'Art de Catalunya. Aquesta còpia la vam fer entre un pintor i jo mateix, que em vaig encarregar de la fusteria, i la vam col·locar en aquesta capella, perquè per la imatge de sant Pere que hi ha a la clau de volta sabem que estava dedicada a aquest apòstol».

Passem per davant de l'altar major i a l'absis veiem un Sant Crist modern i auster, que substitueix l'antic retaule que hi havia fins a l'esclet de la Guerra Civil. Passem per altres capelles i trobem les imatges

L'interior gòtic de l'església.

de la Mare de Déu de Montserrat, de sant Proget (patró de Santa Maria de Palautordera) i unes curioses pintures de la vida de santa Teresina de l'Infant Jesús d'un cert aire naïf, però entranyables i fetes amb molta gràcia.

Una cripta per descobrir

Seguim Josep Ayats fins al centre de la nau, on ens assenjala el terra: «Fa poc hem descobert, gràcies a una recerca amb georadar, que aquí sota hi ha una estructura arqueològica antiga. Es tracta de la cripta de l'antiga església romànica. Ara que hem pogut saber que almenys en part es conserva, s'hauran de fer excavacions, i seria bo que més endavant fos visitable. De

fet aquesta església amaga moltes sorpreses: per exemple, tot al voltant té una infinitud d'enterraments medievals, i el campanar és cilíndric perquè havia estat la torre d'un antic palau. Per les restes arqueològiques i la documentació que s'ha conservat sabem que aquest ha estat sempre un lloc important des de fa almenys mil anys, tot i que no en sabem exactament tots els detalls. De fet, per la dimensió i la història que té, de vegades a l'església de Santa Maria de Palautordera se la coneix com la catedral del Vallès.»

El nostre amfitrió ens acompanya fins a la capella baptismal, de forma circular perquè està situada a la base del campanar. Quan la veiem trobem aquest espai especialment bonic. La pila baptismal és moderna, austera i càlida alhora. A la paret un relleu de fusta també modern representa Jesús al Jordà, amb Joan Baptista a un costat, un àngel a l'altre i l'Esperit Sant davallant sobre Ell. L'escena no és naturalista del tot, però les cares, especialment la de Jesús, són dolces i elegants, i ens recorden l'estil dels retaules de pedra que hem vist a la ciutat de Lleida.

Per acabar Josep Ayats ens vol dur fins al campanar, però abans ens assenjala uns quants capitells en què els artesans van deixar anar la imaginació: monstres, personatges estranys i fins i tot un simpàtic elefant, que els fidels de Palautordera d'aquell temps potser prenien per un animal fantàstic.

Després de passar pel cor comencem a pujar al campanar per una escala de fusta força dreta, fins que arribem al pis de les campanes, des d'on obtenim una bona vista del Montseny, del Montnegre i del Corredor. El bosc cobreix totes aquestes muntanyes i podem distingir els diferents tons de verd segons quina sigui la mena d'arbre que predomina a cada lloc. Des d'aquest replà encara es pot pujar més amunt; queda un darrer tram d'escala que porta fins a dalt de tot del campanar, però que només és apte per als més valents. Amb aquestes bones vistes ens acomiadem de Santa Maria de Palautordera i agraïm a Josep Ayats la visita. Ens preparem per anar a veure la pròxima església, que cau ben a la vora: Sant Martí de Sant Celoni.

BÀRBARA VIRGIL

Rutes Bíbliques i Expedicions Culturals
Ruth Travel

Nova Zelanda

El mapa del món que hi ha a la paret de l'habitació em mostra un territori allunyat com si fos el darrer tros de terra desenganxat i perdut navegant en fugida cap als confins del final del paper setinat: Nova Zelanda.

La seva forma allargada i estreta partida en dues illes em fa intuir una certa sobrietat en el territori. La seva dimensió és com la del Japó. L'Illa del Nord i l'Illa del Sud formen aquest país. L'oceà Pacífic envolta aquestes illes per la part est i el mar de Tasmània a l'oest, i a més hi ha arxipèlags i imagino que rocs aïllats i habitats per colònies de fauna autòctona. La terra d'aquesta part del món és diversa: al nord, platges de somni, boscos, volcans, aigües termals i també importants i supermodernes ciutats; a la part sud, muntanyes nevades, glaceres, boscos primaris, fiords...

L'equip de rugby de Nova Zelanda, conegut per la seva famosa dansa guerrera.

La seva gent és el que possiblement ens captiva més: els maoris. I possiblement el que més ens hipnotitza i admirem siguin els tatuatges del seu cos, part de la seva cultura, l'art corporal anomenat *moko*. Però la història de la població d'aquestes illes ens parla de migracions de polinèsis provinents de les illes Cook i de Tahití, que van arribar amb canoes, les boniques *waka*, i que van formar el seu propi destí amb la seva pròpia llengua. Els maoris parlaven i parlen la llengua maori. Diu la llegenda que dels que van sortir de més enllà només en van arribar set, i

van fundar el que es coneix com les seves set tribus originàries.

Anar a Nova Zelanda és visitar poblets com, per exemple, Whakarewarewa, un lloc bonic que es troba en un d'aquests territoris termals amb guèisers i fangs medicinals, on es cuinen els plats tradicionals en les aigües bullents naturals.

Anar a Nova Zelanda també és intentar entendre els balls que alguna vegada hem vist per les nostres pantalles, la famosa dansa guerrera maori que ens ofereixen els jugadors de rugby de l'equip nacional abans de començar cada partit.

RàdioEstel

espai de trobada, participació i diàleg

La Litúrgia des de Montserrat

en directe des de la Basílica de Santa Maria de Montserrat

cada dia a les 7.30 h, Laudes
de dilluns a dissabte a les 18.45 h, Vespres

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

CARTA DOMINICAL

«L'Evangeli de la família»

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Dimarts vinent s'inaugura la IX Trobada Mundial de les Famílies, que s'organitza a Dublín, Irlanda, i que té com a lema «L'Evangeli de la família, joia per al món». Hi assistiran un bon nombre de famílies de la nostra arxidiòcesi.

Les Trobades Mundials de les Famílies es fan cada tres anys i congreguen famílies d'arreu del món per celebrar, pregar i reflexionar sobre la importància del matrimoni i de la família com a pedra angular de la nostra vida, de la societat i de l'Església. La Trobada Mundial de les Famílies està convocada pel Sant Pare i promoguda pel Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida de la Santa Seu. Aquestes trobades van ser instituïdes l'any 1992 pel papa sant Joan Pau II, que va proclamar: «En la família es forja el futur de la humanitat.»

Diverses ciutats del món han acollit aquestes trobades internacionals de la família: Roma, Rio de Janeiro, Manila, València, Ciutat de Mèxic, Milà i Filadèlfia. El tema sempre l'escull el Papa. En aquesta ocasió, amb l'elecció de «L'Evangeli de la família, joia per al món», ens convida a reflexionar sobre un tema que va ser central per al procés sinodal que va conduir a la seva exhortació apostòlica postsinodal *Amoris Laetitia* –la joia de l'amor–, sobre l'amor en la família.

Si bé no tenim una definició exacta del terme «l'Evangeli de la Família», sí que, a la llum dels documents preparatoris del Sínode de Bisbes de 2014, podem parlar almenys de tres sentits en què es

pot entendre aquesta expressió relativament nova en la tradició de l'Església:

- **La proposta cristiana per a la família forma part del pla de Déu i és també una bona notícia per al món.** La família és un regal per a tothom. És una font d'alegria per als esposos, és un do per als fills, és un regal per als familiars i amics, i és també una garantia per a la societat.
- **La família ofereix l'Evangeli als seus membres.** Com a primera escola de fe i amor, és sovint en la família cristiana on per primera vegada coneixem Jesús i el seu amor.
- **La família proclama l'Evangeli al món.** Gràcies al seu testimoniatge de vida i a l'amor de Jesús, la família és un agent principal de l'evangelització en el món.

Per això, el papa Francesc es desplaçarà aquesta setmana a la capital d'Irlanda per trobar-se amb famílies cristianes d'arreu del món: per confortar-les i animar-les a viure amb joia i esperança l'amor conjugal i familiar. Ens vol ajudar a descobrir com aquest amor és capaç d'oferir alegria profunda, sentit de vida i plenitud existencial. Les crisis, que afecten tard o d'hora les famílies, són també una bona oportunitat per créixer en l'amor. Cal acompanyar i acompanyar-nos. Ajudem-los i ajudem-nos.

Benvolguts germans, preguem, si us plau, pels fruits d'aquesta Trobada Mundial de les Famílies.

**JAUME
PUJOL BALCELLS**
Arquebisbe de Tarragona i Primat

ALS QUATRE VENTS

La temprança ens fa lliures

Primer de tot, bones festes de Sant Magí. Pot sorprendre que precisament en dies així parli de la temprança, l'última de les quatre virtuts cardinals. Així ho ha volgut el calendari dels meus escrits, després de tractar les altres virtuts. Però crec que és una coincidència feliç, perquè a la vida no s'ha d'abusar de res. Si cada dia fos festa, no hi hauria festes. Si cada setmana celebréssim la festa major, perdrien sentit les de Santa Tecla i Sant Magí.

La temprança no és una actitud mortificada de renúncia a les alegries de la vida, ni un càstig que ens infligim, com si passar-s'ho bé fos poc cristià. No és una humiliació del nostre cos o una actitud masoquista. Quil'entengués així no hauria entès res. És, en canvi, una elecció a favor de la nostra condició de persones lliures. Algú dominat pel menjar, la beguda, la droga, la sensualitat, l'afany de consumir... no és veritablement lliure perquè està lligat a uns vicis que no li permeten ser amo de si mateix.

La persona temperada, sòbria, és aquella que concedeix primacia a l'esperit per damunt dels sentits, i domina les seves passions en comptes de deixar-s'hi dominar.

Actualment aquesta temprança és especialment necessària per afrontar les possibilitats que ens ofereixen les noves tecnologies,

sobretot en el camp de batalla de la curiositat. Imaginem algú que prostrat a la butaca es passa hores mirant la televisió i fent zàping. Com que podem accedir a més d'un centenar de canals, les possibilitats són enormes, i és probable que podent veure-ho tot no vegem res, en un afany desmesurat de cerca. Això és falta de temprança.

Passem a l'ordinador. La navegació per internet permet consultar centenars de notícies, comentaris, acudits i fotografies en innumbrables webs i xarxes socials. Pot ser una eina eficaç d'informació i opinió, però també una pèrdua de temps, una dissipació de la nostra intel·ligència enmig d'una selva en la qual ens fiquem com les abelles que van de flor en flor.

El mòbil és un altre instrument amb què podem donar glòria a Déu, ja que facilita la comunicació entre les persones i això és magnífic. Això no obstant, un ús desmesurat ens esclavitzava. Hi ha persones que el consulten centenars de vegades al dia, que no eviten interrompre una conversa per mirar-lo, que el tenen a la taula del menjador al costat de la forquilla i el ganivet com si fos un més de la família.

M'he detingut en aquest aspecte de la temprança perquè és més actual. Cal saber renunciar a una curiositat excessiva. Ho agrairan el nostre esperit... i la nostra vista.

COMENTARI DE LA PARAULA

Si no preneu el cos del Fill de l'home com el pa de la vida, no teniu vida en vosaltres

En el quart lliurament de Jn 6 (vv. 41-51) ens topem amb una notable ampliació del tema desenvolupat fins ara sobre el pa de vida, que Jesús identificava amb la seva carn. A propòsit de la discussió entaulada pels jueus a la sinagoga de Cafarnaüm, «¿Com pot aquest donar-nos la carn a menjar?», Jesús hauria apujat el to, fins al punt de fer-los una nova proposta del tot impossible d'acceptar: «En veritat, en veritat us dic: si no preneu la carn del Fill de l'home i la seva sang no beveu, no teniu en vosaltres mateixos la vida», i s'hi hauria recreat: «El qui menja la seva carn i beu la seva sang té vida eterna, i jo el ressuscitaré el darrer dia. Perquè la meua carn és veritablement menjar, i la meua sang és veritable beguda. El qui menja la meua carn i beu la meua sang resta en mi, i jo en ell, tal com el Pare en mi i jo en el Pare.» El tema de la sang, però, era un tema tabú per als jueus, i la presumpta «invitació a beure la seva sang» implicaria un monstrositat per a la fe jueva. Tots els manuscrits ho presenten així, amb petites variants. El Còdex Beza, que també ho conserva, és l'únic que presenta a continuació una sortida de l'atzucac: «En veritat, en veritat us dic: si no preneu el cos del Fill de l'home com el pa de la vida, no teniu vida en ell.» Aquesta darrera seria l'asseveració original que va fer Jesús als jueus a la sinagoga. Notem que en la resposta de Jesús no s'insisteix a «menjar la seva carn», sinó que es matisa

GLÒRIA MONÉS

invitant-los a «prendre el cos del Fill de l'home», sense mencionar en absolut el tema de la sang. La primera asseveració seria una glossa introduïda a començaments del segle segon, quan la praxis cristiana de l'Eucaristia ja havia penetrat en les comunitats majoritàriament provinents del paganisme. Quan els copistes s'adonaren que hi havia un duplicat, eliminaren l'asseveració original, que encara ens conserva el Còdex Beza, i ens han fet un flac favor.

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI
RICART
Claretà i biblista

Un jueu i un cristià interpreten els llibres comuns de l'AT de la mateixa manera? (I)

La Paraula de Déu és un text obert a diferents lectures; no és univoc ni per als jueus ni per als cristians. Sobre aquesta qüestió cal llegir el document de la Pontifícia Comissió Bíblica *El poble jueu i les seves Sagrades Escripures en la Bíblia cristiana* (Ed. Claret 2002), presentat per l'aleshores cardenal Joseph Ratzinger, el papa emèrit Benet XVI.

La comunitat cristiana es troba vinculada al poble jueu pel seu origen històric: Jesús de Natzaret és fill d'aquest poble. També ho són els Dotze que Ell va escollir «perquè estiguessin amb Ell i per enviar-los a predicar» (Mc 3,14). El cristianisme va néixer en el si del judaisme del segle I. Progressivament se'n va anar distanciant, però l'Església mai no ha pogut oblidar les seves arrels jueves, clarament testimoniades al NT. L'Evangeli és «poder de Déu per salvar tots els qui creuen, primer els jueus, i després els dels altres pobles» (Rm 1,16).

Les Sagrades Escripures del poble jueu (Antic o Primer Testament) són part fonamental de la Bíblia cristiana (Nou Testament), són Paraula de Déu adreçada també als cristians. El Nou Testament reconeix l'autoritat de l'Antic Testament. Tots dos usen un mateix llenguatge: nombroses expressions manllevades de les Escripures del poble jueu represes al NT sense que s'indiqui que són citacions. Els manlleus manifesten que reconeixen l'autoritat de la Bíblia jueva com a revelació divina.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XX de durant l'any

Lectura primera

Pr 9,1-6

Veniu a menjar el meu pa i a beure els meus vins

Lectura del llibre dels Proverbis:

La saviesa ha construït el seu palau, hi ha posat set columnes. Prepara els seus guisats i els seus vins i fa parar la seva taula. Després envia les serventes a cridar des dels punts que dominen la ciutat: «Que vinguin els il·letrats.» I als qui no tenen enteniment, ella els diu: «Veniu a menjar el meu pa i a beure els meus vins. Deixeu la vostra ignorància i viureu, i avançareu pel camí del coneixement.»

Salm responsorial

33

Beneiré el Senyor en tot moment, tindrè sempre als llavis la seva lloança.

La meua ànima es gloria en el Senyor; se n'alegraran els humils quan ho sentin.

R. Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor.

Sants del Senyor, venereu-lo; venereu-lo i no us mancarà res. Els rics s'empobriran, passaran fam, però els qui busquen el Senyor no els faltarà cap bé. *R.*

Veniu, fills meus, escolteu-me; us ensenyaré com heu de venerar el Senyor. ¿Qui és l'home que estima la vida, que vol viure temps i fruit de benestar? *R.*

Guarda't la llengua del mal, que no diguin res de fals els teus llavis. Decanta't del mal i fes el bé, busca la pau, procura aconseguir-la. *R.*

Lectura segona

Ef 5,15-20

Mireu d'entendre què vol de vosaltres el Senyor

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Germans, fixe-u-vos bé com viuiu; no sigueu com la gent que no sap el que fa, sinó com gent de seny, mirant de treure bé del moment present, perquè els temps que vivim són dolents. No sigueu d'aquells que no fan cas de res: més aviat mireu d'entendre què vol de vosaltres el Senyor. No begueu massa, que el vi porta a la disbauxa. Deixeu que us ompli l'Esperit Sant. Exhorteu-vos els uns als altres amb salms, himnes i cànctics espirituals, canteu al Senyor en els vostres cors, donant sempre gràcies de tot a Déu Pare, en el nom de Jesucrist, el nostre Senyor.

Al·leluia

Jn 6,57

Qui menja la meua carn i beu la meua sang està en mi i jo en ell, diu el Senyor

Evangelí

Jn 6,51-58

La meua carn és un veritable menjar, i la meua sang és una veritable beguda

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, Jesús digué als jueus: «Jo soc el pa viu, baixat del cel. Qui menja aquesta pa, viurà per sempre. Més encara: el pa que jo donaré és la meua carn, perquè doni vida al món.» Els jueus es posaren a discutir. Deien: «Com s'ho pot fer aquest, per donar-nos la seva carn per menjar?» Jesús els respongué:

«Us ho dic amb tota veritat: si no menges la carn del Fill de l'home i no beueu la seva sang, no podeu tenir vida en vosaltres. Qui menja la meua carn i beu la meua sang té vida eterna, i jo el ressuscitaré el darrer dia. Bencert: la meua carn és un veritable menjar, i la meua sang és una veritable beguda. Qui menja la meua carn i beu la meua sang està en mi i jo en ell. A mi m'ha enviat el Pare que viu, i jo visc gràcies al Pare; igualment, els qui em mengen a mi viuran gràcies a mi. Aquest és el pa baixat del cel. No és com el que van menjar els vostres pares. Ells van morir, però els qui mengen aquest pa, viuran per sempre.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 4)

Agost

19. DIUMENGE

Diumenge XX de durant l'any (S), *Blanc*. Lectures: Proverbis 9,1-6 / Salm 33 / Efesis 5,15-20 / Joan 6,51-58

SANTORAL: Ezequiel Moreno, prev.; Joan Eudes, prev. i fund.; Lluís d'Anjou, b.; Magí, mr.

20. DILLUNS

Sant Bernat (MO), *Blanc*. Lectures: Ezequiel 24,15-24 / Salm Deuteronomi 12,18-19.20.21 / Mateu 19,16-22
SANTORAL: Arquimbau, prev. i mr.; Cristòfor i Leovigild, mr.; Samuel, prof.

21. DIMARTS

Sant Pius X (MO), *Blanc*. Lectures: Ezequiel 28,1-10 / Salm Deuteronomi 32,26-36 / Mateu 19,23-30
SANTORAL: Bonosi i Maximia, mr.; Ciríaca, mr.; Privat, b. i mr.

22. DIMECRES

Benaurada Verge Maria Reina (MO), *Blanc*. Lectures: Ezequiel 34,1-11 / Salm 22 / Mateu 20,1-16
SANTORAL: Timoteu, mr.

23. DIJOUS

Fèria, *Verd*. Lectures: Ezequiel 36,23-28 / Salm 50 / Mateu 22,1-14. O bé: *Santa Rosa de Lima* (ML), *Blanc*.
SANTORAL: Felip Benici, prev.

24. DIVENDRES

Sant Bartomeu (F), *Vermell*. Lectures: Apocalipsi 21,9b-14 / Salm 144 / Joan 1,45-51
SANTORAL: Àurea, vg. i mr.; Emília de Vialar, rel. i fund.

25. DISSABTE

Fèria, *Verd*. Lectures: Ezequiel 43,1-7a / Salm 84 / Mateu 23,1-12. O bé: *Sant Lluís de França* (ML), *Blanc*.
Lleida i Urgell: **Sant Josep de Callasanç** (ML), *Blanc*.
SANTORAL: Genís, mr.; Patrícia.

El Sant 19 AGOST

Sant Ezequiel Moreno

L'esperit evangelitzador és un dels trets distintius del catolicisme. Des de fa segles han estat nombrosos els missioners que han dedicat la vida a la predicació del l'Evangeli arreu del món. Un dels exemples més significatius és el de sant Ezequiel Moreno (1848 – 1906).

Nascut a La Rioja, de ben jove va entrar als agustins recol·lectes de Monteagudo, a Navarra, d'on va acabar sent el prior. L'any 1871 va ser enviat a les Filipines, on durant quinze anys es va dedicar a l'evangelització. Després va ser destinat a Colòmbia, on a part de predicar i atendre els necessitats va restaurar la vida religiosa agustiniana. Finalment va ser nomenat bisbe de Pasto. Quan va emmalaltir de càncer va tornar a la seva terra natal i va demanar morir al convent de Monteagudo, on havia començat la seva vida religiosa. Va ser canonitzat per Joan Pau II el 1992.

Aliment per als altres

MERCÈ SOLÉ

Membre de l'ACO i del
Centre de Pastoral
Litúrgica de Barcelona
(msoletey@gmail.com)

Aquest estiu he tornat a Puiggraciós per passar-hi uns dies. Cada hostatgeria té la seva personalitat. La de Puiggraciós és arriscada: quatre monges disposades a compartir silenci, taula, pregària i vida amb els hostes. A la majoria de monestirs només l'hostatger o hostatgera té contacte amb l'hoste. A Puiggraciós tots seiem a la mateixa taula, tots estem convidats a compartir, al final del dia, la recreació de la petita comunitat de monges. Un dia rere l'altre. Amb bon humor o mal humor. Amb maldecaps o tensions, o sense. Amb hostes amics i agradables, o pesats i exigents. Amb bona salut o amb mal d'esquena. L'obligació de fer dinar, de tenir-ho tot a punt, d'acollir i d'estar al cas. Sempre amb la senzillesa de la quotidianitat.

Aquesta vegada, quan hi vaig arribar, la comunitat s'havia reduït. Feia poques setmanes que havia mort la germana M. Assumpta i una altra germana era a Barcelona, a Sant Pere de les Puel·les, refent-se d'una malaltia. Dues monges, la Rosa i la M. Teresa, que en qualsevol altre ambient estarien jubiladíssimes, i els hostes. Tot i que la casa continua funcionant exactament com sempre, em vaig entristir una mica per la fragilitat de tot plegat.

M'hi han fet pensar les lectures d'aquest diumenge, en què es llegeix el quart dels cinc fragments de Joan (capítol 6) sobre el pa de vida, que s'intercalen en el cicle de l'evangeli de Marc. La primera lectura ens aporta una imatge de

la saviesa que s'ofereix als «qui no tenen enteniment». La saviesa acumulada de la comunitat de Puiggraciós, malgrat la seva aparent fragilitat, és gran, és un regal ofert a tothom qui la vulgui acollir, vingui d'on vingui. Una saviesa que, com la Rosa, «prepara els seus guisats i els seus vins, i para taula» per celebrar la trobada amb l'altre i els altres. Un signe de plenitud i un símbol eucarístic.

En l'evangeli que llegim Jesús insisteix a oferir-se com a «pa viu per donar vida al món», com tots els cristians estem cridats a fer. És pa des de moltes perspectives: l'estimació fins al final, la mort vençuda per la vida, la confiança en els seus seguidors —que continuem sense enteniment—, l'acompanyament i el discerniment de l'Esperit, la presència en la comunitat reunida. Però potser la paraula *carn*, en què Joan insisteix tant, ens recorda que l'Eucaristia no és una elaboració teòrica, sinó un tast de plenitud que trobem en la vida comunitària, que ens alimenta i ens torna al món. Puiggraciós, amb la seva petitesa, ens ho ensenya.

550 nens i joves participen a Vacances per Créixer

Visita del bisbe Salvador a infants dels casals d'estiu.

REDACCIÓ

Aquest estiu prop de 550 infants i joves en situació de risc social de 4 a 17 anys participen en el projecte Vacances per Créixer, que organitza la Fundació Verge Blanca. La novetat d'aquest any són les activitats de lleure dirigides a adolescents per ajudar-los a adquirir competències socials.

Des de l'any 2012, durant els mesos d'estiu, la Fundació Verge Blanca du a terme el projecte Vacances per Créixer, en què organitza activitats de lleure educatiu per a infants i joves en situació de risc social. Les colònies, campaments i casals d'estiu són espais on els nens poden gaudir d'un temps de diversió, però també són espais idonis de transmissió de valors, de convivència i de creixement personal, i és per aquest motiu que és molt important que tots els infants tinguin el dret de participar-hi.

Dintre del projecte Vacances per Créixer s'ofereixen diferents casals i colònies adaptats a les edats dels participants. Els casals per a infants de 4 a 12 anys es fan a l'Escola Balàfia, al Cep Episcopal i a les Borges Blanques. L'horari és extens, de 9 a 15 hores, amb dinar i esmorzar inclòs. Tenen el finançament del Consell Comarcal de les Garrigues,

la Diputació de Lleida, la Fundació Educo, la Fundació Probitas, IRPF, l'Obra Social "la Caixa", Save the Children i la col·laboració del Banc d'Aliments de Lleida. També s'han fet unes colònies a la casa Montsant (Vilaller), que gestiona la Fundació Verge Blanca, per a 25 infants gràcies al projecte Caixa Proinfància.

La novetat d'enguany són els casals d'estiu per a 60 joves de primer a quart d'ESO, on es treballa l'art, els esports i l'educació emocional com a eina transformadora. Es fan a l'Acadèmia Mariana, però també es fan activitats a fora. A través de l'aprenentatge socioemocional es pretén que els joves adquireixin competències socials perquè puguin viure i conviure amb harmonia i també per reduir comportaments no desitjats. Aquest projecte es du a terme conjuntament amb Save the Children i gràcies al finançament de l'Obra Social "la Caixa". Tots els infants i joves venen derivats d'entitats socials i dels serveis socials d'atenció primària.

El bisbe de Lleida, Salvador Giménez Valls, va visitar el 3 d'agost els casals d'estiu de l'Acadèmia Mariana i de l'Episcopal i va poder saludar els participants i els monitors. El president de la Fundació Verge Blanca, Joan Ramon Saura, va acompanyar el bisbe Salvador en aquesta visita.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Salvats?

Vaig establir conversa amb uns veïns evangèlics sobre temes de fe. Em van dir que ja estem salvats, que Jesús ha fet tot el que calia per la nostra salvació i que només calia acceptar-ho. Però no som pecadors per natura? Volen que tingui una conversa amb el seu pastor. És prudent?

Pregunta típica d'ambients de la Reforma. Mirem de clarificar-ho. Vostè diu que el pecat forma part del nostre ésser. Caldria matisar aquesta afirmació, perquè podria donar a entendre que el pecat és un element constitutiu de la nostra naturalesa humana i això és un greu error teològic. Diem, i amb raó, que Jesús es féu en tot com nosaltres llevat del pecat. Si el pecat fos un element constitutiu del nostre ésser humà, aleshores Jesucrist no hauria estat plenament home! Més aviat hauríem de dir que el pecat és allò que fa malbé l'home. Tampoc no el podem concebre com una malaltia que ens cau al damunt. El pecat és fruit d'un mal ús de la llibertat. Es tracta de la situació d'una persona que ha optat per viure al marge de Déu escollint el mal amb deliberada consciència. A vegades es diu que «pecar és humà». En el fons es confon culpabilitat amb finitud. No és el mateix ésser finits, limitats, que pecadors. La redempció del Crist, efectivament, és un acte de llibertat i amor del Fill de Déu que ens obre la possibilitat de viure una vida nova, recomençar de nou en una relació de comunió filial amb Déu i fraterna amb els germans. Fruit de la redempció és el perdó sobreabundant dels pecats. És clar que cal un requisit indispensable per part nostra: l'acceptació. Cal dir que sí, que accepto, Déu meu, el teu perdó i la teva gràcia. I això es concreta en una vida nova. La plenitud, però, de la salvació i la possibilitat de no perdre-la s'esdevé només passada la porta de la mort. Mentrestant tenim la trista possibilitat de recaure en el pecat, però també d'aixecar-nos. No és l'Evangeli una crida permanent a la conversió? I deixi's de pastors i parli amb el seu rector.

PER ENVIAR CONSULTES

AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

La paràbola de l'ostra ferida

Les paràboles són exemples senzills, propers, presos de la vida diària, que gairebé sempre ens ofereixen una bonica lliçó. Jesús de Natzaret les feia servir sovint per anunciar el Regne. Hi ha una paràbola que bé podem titular com la paràbola de l'ostra ferida. Diu així: «La perla és esplèndida i preciosa. Neix del dolor. Neix quan es fereix una ostra. Quan un cos estrany, una impuresa, un granet de sorra, hi penetra i la inhabita, la closca comença a produir una substància (la mare-perla) amb què el recobreix per protegir el propi cos indefens. Al final s'haurà format una bonica perla, brillant i preciosa. Si no se la fereix, l'ostra mai no podrà produir perles, perquè la perla és una ferida cicatritzada.»

Quantes ferides portem a dins? Quantes substàncies impures ens habiten? Límits, febleses, pecats, incapacitats, inadaptacions, fragilitats psicofísiques... I quantes ferides en les nostres relacions interpersonals?

L'única solució és embenar les nostres ferides amb aquesta substància cicatritzant que és l'amor: l'única possibilitat de créixer i de veure les pròpies impureses convertir-se en perles. També en l'època estiuenca, en temps de vacances, es produeixen moltes ferides. Caldrà protegir-les perquè es curin aviat. I fins i tot, amb sort, perquè esdevinguin ferides lluminoses, perles precioses.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Eutanàsia

Sembla que l'eutanàsia vol aprovar-se a l'Estat espanyol com un nou dret individual i efectiu pel qual la gent gran amb una malaltia greu i incurable i els discapacitats greus crònics podran rebre ajuda del sistema públic per morir.

Voldria exposar el que vivim a la meua família des de fa dues setmanes. La meua mare, de 91 anys, ingressa molt greu, amb vessament cerebral, en un hospital públic de Barcelona. El dictamen dels metges és que no hi ha esperança. Passa dos dies entre tubs, sedants i tot tipus d'ajudes. No respon. Però al matí del tercer dia comença a obrir els ulls i a poc a poc s'adona que està envoltada dels seus fills. Malgrat l'edat ha resistit, i tot i que ja no podrà caminar, i per lògica s'anirà deteriorant, cada dia dono gràcies a Déu i als metges de poder estar amb ella i acomiadar-me amb tranquil·litat.

Si s'hagués aplicat l'eutanàsia, aquests moments no existirien i per a tots els fills, nets i familiars són instants de comiat molt grats.

CRISTINA CASALS MASSÓ
Esplugues de Llobregat

Amenaçada seriosament

Als tres anys de la publicació de l'encíclica *Laudato Si*, Francesc convocava recentment al Vaticà personalitats polítiques, científiques i religioses d'uns 150 països per unir forces contra el canvi climàtic i contra un model econòmic que deixa al marge milions d'éssers humans. El «vine i repara la meua Església» que va sentir sant Francesc d'Assís s'aplica avui, diu el Papa, a la nostra «casa comuna», el planeta Terra, que necessita amb urgència ser reparada per continuar albergant vida.

El Bisbe de Roma va parlar de la responsabilitat dels governs, especialment els «més poderosos» i «contaminants», tot i que sense deixar d'advertir que la causa última del problema rau en la cultura consumista i la manca de consciència en les persones dels països rics per les conseqüències que els seus estils de vida provoquen en els altres. D'aquí la seva apel·lació a una conversió ecològica i a la responsabilitat dels cristians per promoure actituds noves, sense les quals no hi haurà canvis profunds i duradors.

DOMINGO MARTÍNEZ MADRID
Baños de Valdearados (Burgos)

Volem pau

Diuen que en democràcia hi cabem tots, però veiem com s'ataca qui té criteris i creences diferents perquè prevalguin les pròpies. És una trista realitat ja molt freqüent la manca de respecte per part d'ajuntaments contra tot el que pugui identificar-se amb l'Església catòlica. S'enderroquen creus i es treuen noms de carrers que puguin tenir alguna al·lusió religiosa. Encara que un president o un alcalde es declari obertament ateu, ha de respectar les tradicions i creences de moltíssims ciutadans. És qüestió de respecte, una virtut que es practica poc a la nostra societat. I així creixen les noves generacions. Qui sembla vents recull tempestes.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

El monestir obre les portes del claustre durant l'estiu per oferir un espai de calma i tranquil·litat

«L'hora màgica» del monestir de Pedralbes

El reial monestir de Santa Maria de Pedralbes és un clar testimoni de la gran riquesa cultural que hi ha a la ciutat de Barcelona i al nostre país. Construït l'any 1327 per iniciativa de la reina Elisenda de Montcada, el monestir va estar habitat per una comunitat de monges clarisses fins a l'any 1983, moment en què es va convertir en un museu i la comunitat de monges es va traslladar a un edifici nou, darrere del claustre. Els diversos espais que formen el conjunt del monestir, com ara el claustre, de tres plantes, l'església o la capella de Sant Miquel, constitueixen un dels conjunts més ben conservats del gòtic català, i converteixen el monestir en un dels grans referents arquitectònics del segle XIV.

Una nova perspectiva

Amb les reformes de l'any 1983, que van convertir el monestir en un museu, aquest conjunt dissenyat per a la pregària i la convivència de les monges es va posar al servei de tota la societat, per oferir una àmplia mostra d'obres d'art i objectes quotidians que formaven part de la vida monàstica. D'aquesta manera, ja fa més de 35 anys que tots els que han volgut visitar el monestir ho han pogut fer com a visitants del museu, o en alguna de les diverses

activitats que s'hi organitzen, com els vespres musicals o els cursos de meditació. Aquest any, però, l'Ajuntament de Barcelona, l'entitat que gestiona el museu i tot el conjunt arquitectònic, ha decidit oferir al públic en general una nova perspectiva del monestir que mostri la veritable bellesa i tranquil·litat de què van gaudir les monges durant els més de sis segles que hi van viure. Per fer-ho, el monestir de Pedralbes obrirà les portes del claustre de manera gratuïta les tardes de dimarts i de divendres de 18h a 21h, fins al divendres 14 de setembre. La iniciativa rep el nom de L'Hora Màgica, i s'ha fet precisament perquè tothom pugui gaudir de la tranquil·litat que ofereix un claustre que està completament aïllat de l'enrenou del món i l'estrès de la ciutat. Per saber en què consisteix aquesta proposta i viure en primera persona l'hora màgica del monestir de Pedralbes, ens acostem fins al monestir disposats a endinsar-nos en un ambient de pau i silenci enmig del claustre gòtic conservat més gran del món.

L'Hora Màgica

Després de travessar tota la ciutat i pujar fins al punt més alt del barri de Pedralbes, l'entrada a un recinte medieval emmurallat ja ens

El monestir de Pedralbes obrirà les portes del claustre de manera gratuïta les tardes de dimarts i de divendres de 18h a 21h, fins al divendres 14 de setembre.

dona una pista que estem deixant enrere una realitat per entrar a una altra de diferent. A punt de caure el capvespre, pugem per un carrer empedrat que ens condueix a les portes del monestir de Pedralbes. Abans d'entrar-hi sentim el repic de les campanes. És l'hora de la missa. Captivats pel seu so, ens apropem fins a l'església, que té les portes obertes. A dins ens crida l'atenció un cor de pedra amb cadirat de fusta situat just al centre de la nau, que els frares utilitzaven per acompanyar les misses amb cants, i que trenca amb la sobrietat de l'arquitectura. Després d'observar amb atenció els grans vitralls que coronen l'absis, els cants de les monges ens avisen que la missa ja ha començat, i decidim que ja és hora d'anar cap al monestir.

El vigilant de l'entrada ens recorda que avui és un dia especial, que les portes del claustre estan obertes per a tothom, i ens convida

a entrar-hi. Un cop a dins, el que primer ens sobta és el silenci i la calma que envolta al lloc; ja ens hem oblidat que ens trobem a la ciutat, ara només sentim el so dels ocells i de l'aigua de la font que presideix el recinte, que ens dona una sensació de tranquil·litat que ja no recordàvem. A mesura que avancem per les llargues galeries del claustre, ens adonem que no som els únics que han decidit aprofitar aquesta oportunitat per desconnectar de l'enrenou i la pressa del món. Una dona està asseguda a sota d'un dels arcs apuntats que envolta el pati amb un quadern de dibuix a la mà i la mirada fixa. Molt a prop seu, un home aprofita el silenci per gaudir d'una estona de lectura, just davant d'un pou del Renaixement decorat amb una gran varietat de filigranes i figures.

Continuem caminant a través de les galeries, convençuts que som al mateix claustre on les monges pregaven i meditaven diàriament. Després de fer la volta completa al claustre, decidim endinsar-nos al pati, que simbolitza la imatge arquetípica del paradís a través de l'aigua i la vegetació.

És la perfecta harmonia entre arquitectura i natura, que crea un autèntic univers de bellesa i tranquil·litat. És el moment per descansar en un dels bancs del jardí, on observem els darrers raigs de sol, que ens avisen que la visita està a punt d'acabar. Els llums artificials del claustre ja s'han obert, i ens ofereixen una vista que ens fa entendre el perquè del nom *l'hora màgica*. Amb la calma i la pau en el nostre interior, decidim que ja és l'hora de tornar a la realitat, però tenim clar que no serà l'última vegada que ens acostarem fins al monestir per gaudir d'un lloc ple de misticitat.

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de **SLABBINCK**
veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

Partida Fanecaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46850 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

SOBRETAULA D'ESTIU: BEGUDES I AIGUARDENTS MONACALS I POPULARS

**JOAN PALLARÈS-
PERSONAT**

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

Encara hi ha gent gran que el cava el continua anomenant xampany, i és que fins el 1972 el cava català era conegut així, sense fer-li la distinció d'origen (el xampany és francès). Va ser aquell any que els productors catalans, seguint una denominació, *vi de cava*, que havien definit l'any 1959, van donar el nom cava a la seva producció després d'un conflicte amb els productors francesos, que van aconseguir que la denominació *xampany*, o *champagne*, només fos exclusiva del seu territori.

Els primers xampanyes catalans tenen un origen anterior a la temible plaga de la fil·loxera, un insecte voraç que a finals del segle XIX va afectar les vinyes europees. L'agricultura va sobreviure empeltant vinya americana, resistent al paràsit, als ceps locals.

Catalunya feia l'escumós des del 1862, i el primer a comercialitzar-lo va ser una empresa reusenca, i no del Penedès, com seria fàcil suposar. Però va ser a partir de la fil·loxera que al Penedès va agafar molta força.

El xampany no va ser descobert per un vinater ni per un químic, sinó per un frare, monjo benedictí, anomenat Pierre Perignon i conegut universalment com a Dom Perignon. Nascut al Marne francès el 1638, va aprendre a Llimós, a Occitània, un mètode que permetia fer vins efervescents, el treballà al celler del seu monestir, el de Hautvillers, a la comarca de la Champagne, i va obtenir el precedent de la beguda actual. Va continuar de cellerer fins a la seva mort, esdevinguda al mateix monestir l'any 1715. Va ser enterrat a l'església de la mateixa abadia.

El cava, el gin i altres begudes

El gin i la pomada

El gin, la ginebra menorquina, és un aiguardent originari d'Holanda del segle XVI. Va arribar a Menorca durant el segle XVIII, quan estava en mans angleses, que havien fet molt seva la beguda. Utilitzaven els abundants ginebrons de l'illa i hi afegien determinades herbes aromàtiques com ara coriandre i angèlica.

De fet, el gin, d'uns 40 graus d'alcohol, s'ha convertit en un dels tòpics referents de l'illa, un producte típic, un souvenir per al turista i un senyal d'identitat que recorda, com altres coses i paraules, al segle d'influència anglesa, que va deixar petjada en la cultura local.

Però darrerament, al final del segle XX, i entre la gent jove, un altre producte menorquí, la pomada, s'ha posat de moda, com renovant

els costums i potser enyorant el limoncello de les costes de la riba italiana de la Mediterrània, a la costa Amalfitana i el golf de Nàpols i Sicília (encara que també es consumeix al nord, vora el llac de Garda i el Trentino).

La pomada no es res més que el gin menorquí barrejat amb llimonada carbonitzada, però també existeix una pomada natural, que és més semblant al limoncello: ginebra, suc de llimona natural, sucre i aigua. Tot i que arreu de l'illa a la beguda l'anomenen *pomada*, a Ciutadella li diuen *gin amb llimonada* o *ginet*, encara que a la resta de Menorca el ginet sol ser la ginebra sola, sense res afegit. També existeix, però, la pellofa, ginebre amb un trosset de pell de llimona i un raig de sífó.

12 FRANCESC i la nostra CASA DE TOTS

Carta «*Laudato Si'*» —«*Lloat sigueu*»—

22 Gaudim de LLIBERTAT per afrontar els desafiaments de la tecnologia

La tecnologia constitueix un poderós instrument que facilita a l'ésser humà assolir alguns objectius que altrament no estarien al seu abast. No obstant això, en pocs anys la generalització de l'ús d'alguns recursos tecnològics, sobretot en l'àmbit de la comunicació, ha comportat un profund i accelerat canvi cultural que no sempre hem estat capaços d'assimilar. Des d'aquest punt de vista la tecnologia ens ha desbordat. No hem sabut avançar al mateix ritme.

Malgrat tot, els éssers humans continuem tenint la llibertat necessària per condicionar l'ús de la tecnologia, de tal manera que continuï essent un instrument útil i que en cap cas sigui posada al servei d'unes finalitats que no tenen res a veure amb la dignitat de les persones. Francesc ha escrit: «*Novament és possible ampliar el camp de visió. Gaudim de la llibertat necessària per limitar la tècnica i orientar-la; podem posar-la al servei d'un altre tipus de progrés més sa, més humà, més social, més integral*» (LS 112).

És a dir, un bon ús de la nostra llibertat ens permetrà limitar i condicionar els efectes de la invasió tecnològica amb la finalitat d'aprofitar-ne els avantatges i evitar-ne els riscos. És un desafiament que ens cal afrontar amb lucidesa i coratge. «*Cada dia som més conscients que el progrés de la ciència i de la tecnologia no és una expressió del progrés de la humanitat i de història, i augmenta la sensació que els camins que condueixen a un futur feliç són uns altres. Això no vol dir que hàgim de renunciar a les possibilitats que la tecnologia ens ofereix*» (LS 113).

D'altra banda, molts recursos tecnològics no estan a l'abast de tots els ciutadans, i sovint el bé d'unes poques persones repercuteix en un mal per a moltes més; és un fet que l'acumulació de constants novetats tecnològiques està generant una superficialitat que ens impedeix de fer realitat una vida més plena i més compartida amb els altres; més aviat ens enganya i ens empobreix.

Francesc ha advertit que hem d'assumir el progrés positiu i sostenible realitzat fins avui, però **cal que alhora recuperem els valors i els grans objectius que el nostre irrefrenable afany de grandesa ha escombrat.** (cf. LS 114).

23 L'ÉSSER HUMÀ té un poder limitat i molta responsabilitat

NOTA. *Antropocentrisme*. Manera de pensar segons la qual l'ésser humà (home o dona) és considerat el centre del món; per tant, la resta de la creació ha de ser entesa en funció de l'ésser humà i de les seves necessitats i els seus desitjos.

Francesc ha afirmat que *«la modernitat s'ha distingit per un desmesurat **antropocentrisme**, que, amb una altra imatge, avui continua perjudicant la comprensió mútua i tot intent d'enfortir els vincles socials»* (LS 116).

L'ésser humà ha esdevingut incapaç de descobrir el lloc que ha d'ocupar en relació amb els altres éssers creats. Ens cal ser molt conscients dels límits que la realitat ens imposa, perquè aquesta és la condició necessària per assolir un desenvolupament harmònic dels individus en particular i de la societat en general. *«Si els éssers humans ens declarem autònoms de la realitat i ens comportem com uns dominadors absoluts, els fonaments de la nostra existència s'ensorren»* (LS 117).

Una conseqüència de l'excés d'antropocentrisme és el dany que l'ésser humà ha causat i continua causant a la natura, en perjudici del conjunt de la humanitat. En comportar-se com si tingués un domini absolut sobre la natura, en comptes d'exercir el seu paper de col·laborador de Déu en la conservació de la creació ha provocat que la natura mateixa es rebel·li en contra seu (cf. LS 117).

En efecte, **en accentuar abusivament l'antropocentrisme, els éssers humans ens hem fet incapaços de reconèixer la dignitat dels altres éssers creats.** Una altra conseqüència d'aquest error consisteix a creure que els *interessos personals* estan per damunt del *bé comú*; i, també, que el benestar dels països rics es pot fonamentar en l'aprofitament dels recursos materials dels països pobres, que fa que aquests darrers siguin incapaços d'aprofitar-los i sortir de la seva pobresa endèmica (cf. LS 118).

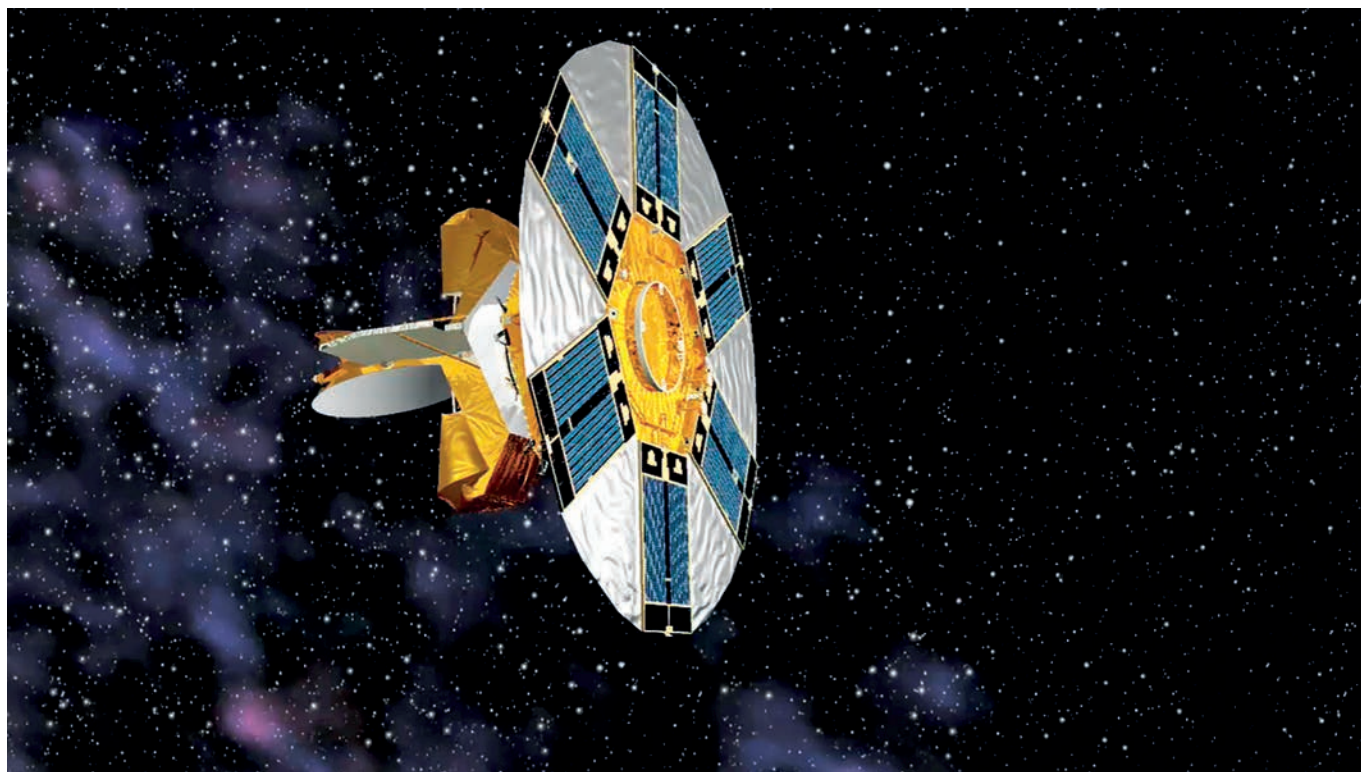
Que potser hem oblidat que «la nostra obertura als altres —cadascun dels quals és un 'tu' capaç de conèixer, estimar i dialogar— continua essent la font de la nostra dignitat com a persones»? (LS 119).

«No podem esperar que l'ésser humà se senti responsable del món si, alhora, no reconeixem i valorem la seva capacitat peculiar de coneixement, voluntat, llibertat i responsabilitat» (LS 118).

- A parer teu, què dificulta que l'ésser humà se senti *administrador responsable* del do de la creació, i no pas el seu *amo absolut*?
- Què pots fer tu per aconseguir que la *solidaritat* entre els éssers humans sigui una característica del conjunt de la humanitat?

edebé

Extracte del llibre *Carta del PAPA FRANCESC — ECOLOGIA INTEGRAL*
Selecció i desenvolupament: FRANCESC RIU i MARGARIDA MOGAS

Telescopi WMAP (NASA Science Team).

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El càlcul de la constant de Hubble que explica l'expansió de l'univers

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Tots els nostres lectors recordaran molt bé que l'expansió de l'univers s'ha vist que s'accelera, cosa comprovada per molts instruments que es tenen en l'astronomia actual, i ben d'acord amb la teoria de la relativitat einsteiniana. Però cal afegir-hi que el que volen precisar els experts és la constant d'aquesta acceleració. Des d'un principi ja es va dir que havia de valer entre 50 i 100 (km/s per megaparsec de distància), però amb el llançament de telescopis espacials es va veure que havia de tenir un valor pròxim a 70. Va ser el 2007 quan el telescopi WMAP donava com a valor molt probable 70,4 (amb un marge d'error d'1,5).

Però la cosa s'ha volgut precisar més. Hi ha dos mètodes per fer-ho: el que es basa en les variables cefeïdes (estrelles que tenen el seu període de variabilitat relacionat amb la seva brillantor intrínseca; examinant quant triguen en la seva variació lluminosa sabem quina brillantor intrínseca tenen, cosa que permet calcular la distància a què es troben pel seu brillantor aparent) i el que ho fa per la radiació del

fons còsmic. I quins han estat els resultats? No han coincidit! El primer mètode, iniciat per Adam Riess (premi Nobel de Física del 2011) va donar, després de les observacions de 50 estrelles variables cefeïdes, el resultat de 73,5 (amb un marge d'error d'1,6), i en les altres mesures fetes a partir de la radiació de fons el resultat ha estat de 67,7 (amb un marge d'error de 0,5). Què n'hem de dir?

Els astrònoms ens diran que les raons de la discrepància poden ser diverses: que els errors possibles en l'observació de les variables cefeïdes s'hagin subestimat, o bé que en la radiació del fons còsmic hi hagi alguna cosa que no hem entès prou bé, o que la constant de Hubble no sigui del tot constant i que tingui un valor lleugerament distint a l'univers llunyà... No ho sabem.

I nosaltres què en podem dir? Francament la diferència dels resultats no la veiem tan gran que ens hagi de preocupar. Queda clar que el valor d'aquesta constant és al voltant de 70, com ja s'havia dit el 2007; per al que ens interessa ja en tenim prou.

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Arxiver dels caputxins

A la conca mediterrània, ja des del temps dels romans, els excedents de la pesca s'han conservat gràcies als establiments dedicats a salar peix, especialment l'arengada, que és el nom donat a la sardina preparada amb salmorra i premsada. D'aquest procés se'n diu *arengar* i consisteix a assecat el peix i preparar-lo per a la seva conservació. La preparació de l'arengada s'efectua d'aquesta guisa: una volta treta la sardina de les xarxes, aquella que no ha pogut ser venuda al mercat és transportada als saladors, on, allí, dins d'uns safareigs es nega el peix amb una aigua que contingui una quantitat de sal amb prou densitat que n'asseguri la conservació. Habitualment les arengades romanen dins d'aquests saladors en maceració salina durant una mesada. Una volta tretes del salador es posen a escórrer i són posades en una mena de caixes cilíndriques de la grandària de mitja bota i són sotmeses al premsat, que sol durar vuit dies, augmentant cada dia el pes fins que les arengades hagin expulsat tot l'oli que contenen. Quan les arengades ja estan llestes es posen dins d'unes caixes de fusta cilíndriques, més aviat baixes, per a ser enviades a les botigues de queviures.

Pel que fa a la història de les anxoves a Catalunya, aquesta és molt antiga i cal remuntar-la a l'època dels fenicis, en el segle primer,

ara fa dos mil anys. Des de fa molts segles a la comarca d'Empúries les anxoves s'han conservat en salaó, i aquestes han servit de nodriment a la població, puix que es conserven molt de temps sense fer-se malbé. Pel que fa la preparació del seitó o anxova salada, el procediment es fa de manera força semblant a la sala de la sardina o arengada. Els seitons, però, romanen només cinc o sis dies dins de la solució salina on deixen anar la sang. Una volta trets els seitons—que a Menorca són anomenats *aladroc* i a Castella, *boquerón*—del safareig d'aigua salada se'ls *encaparra*, és a dir, se'ls lleva el cap i es posen en pots de vidre. Les anxoves de l'Escala tenen molta anomenada, i també les de Cadaqués, el Port de la Selva i Sant Feliu de Guíxols. El religiós caputxí fra Sever d'Olot en el ja molt llunyà 1787 recollí una recepta per a confitar les sardines: «Vols fer sardina confitada? Quan ne tingas de fresca fes-ho d'esta manera: sens tocar gens de aigua dolça la sardina, eixuga-la bé ab un drap tota entera y posa-la plana dins una olla o gerra y fes un sostre de sardina y un sostra de sal mólta y ten-la ben tapada, que tindràs sardina confitada» (*Art de Cuinar*, 70). L'anxova combina molt bé amb l'escalivada d'albergínia i pebrot i, sobretot, amb formatge. A l'article vinent, si Déu vol, us vull parlar sobre els bolets i les olives confitades.

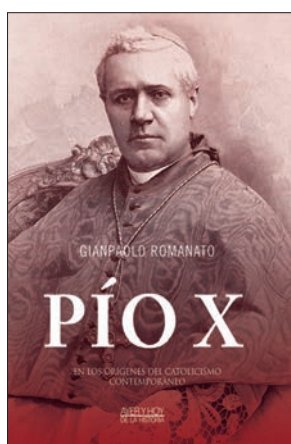
TRADICIONS GASTRONÒMIQUES

L'arengada i les seves propietats

MATEO BAUTISTA*El duelo del perdón*

San Pablo, 2018, 248 pàg.

El perdó és un art que requereix preparació. El pare Mateo Bautista, a través d'anècdotes i exemples reals, ens convida a reflexionar sobre la necessitat de perdonar. Ens recorda que «sense perdó no hi ha futur». Demanar perdó, deixar-se perdonar, perdonar-se i reconciliar-se és una tasca difícil, perquè exigeix voler, saber i poder fer-ho.

GIANPAOLO ROMANATO*Pío X*

Palabra, 2018, 448 pàg.

Conservador o reformador? Entorn de Pius X, el primer Papa del segle XX, continua havent-hi encara avui una ombra complexa i allargada, amb la controvèrsia conseqüent. El professor Romanato exposa, documenta i enjudicia amb rigor i perspectiva l'itinerari vital d'un home i d'un pontífex que continua sense deixar ningú indiferent.

RICARDO LATORRE CAÑIZARES*El cobalto de la comunicación*

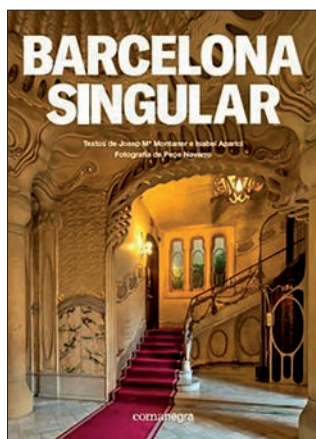
Ciudad Nueva, 2018, 210 pàg.

Immersos com estem en un món digital de què encara no imaginem ni de bon tros com ha de canviar la nostra cultura i les nostres societats, l'autor mira de descobrir quines són les millors coordenades per anunciar la Bona Notícia i que responguin a la novetat permanent del llenguatge de la fe.

ROGELIO ALONSO*La derrota de vencedor*

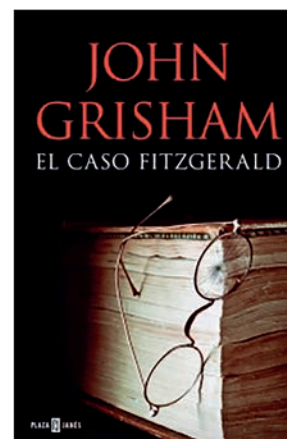
Alianza, 2018, 446 pàg

Realment ETA ha estat derrotada? Qui són els vencedors i qui els vençuts després de centenars d'assassinats i milers de víctimes? El professor Rogelio Alonso demostra que la derrota del terrorisme nacionalista exalçada pel discurs oficial constitueix, parafrasejant Hannah Arendt, una «mentida política organitzada».

JOSEP M. MONTANER i ISABEL APARICI (text)**PEPE NAVARRO** (fotografies)*Barcelona singular*

Comanegra, 2018, 322 pàg.

Barcelona és un referent turístic indiscutible gràcies, en gran part, a la riquesa arquitectònica i artística. Tant el visitant com el ciutadà transiten sense adonar-se de la importància d'alguns espais amb tanta bellesa i història que no haurien de passar desapercebuts. Aquest llibre ofereix una mirada insòlita sobre més de cent espais de la Ciutat Comtal.

JOHN GRISHAM*El caso Fitzgerald*

Plaza&Janés, 2018, 330 pàg.

Una banda de lladres aconssegueix robar els valuosos cinc manuscrits originals de les novel·les de Francis Scott Fitzgerald, que fins feia poc eren en una cambra cuirassada sota la biblioteca de la Universitat de Princeton. El llibreter Bruce Cable, participi en el negoci lucratiu del mercat negre de llibres robats, s'interessarà pel botí.

CRÍTICA TEATRAL

ANDREU SOTORRA
andreusotorra@gmail.com

Tot el que no es van dir... i més

Una trilogia musical de cambra. Això és el que es troba en aquest segon espectacle, *Tot el que no ens vam dir*, que vol ser la cara intermèdia del primer de la sèrie, *Per si no ens tornem a veure*, i que tindrà una tercera part en una pròxima temporada, sempre sobre les incerteses i els remolins de l'amor.

Darrere d'aquestes propostes hi ha una sòlida preparació tècnica i interpretativa, amb una bona composició musical del músic Miquel Tejada, que és, esclar, el gruix més important de la proposta que s'acaba explicant. En realitat, cada peça musical s'introdueix amb el llibret i les mateixes lletres de cadascuna de les cançons.

Podríem titllar alegrement de proposta romàntica la història que hi ha de fons en aquest segon espectacle, però no seria just fer-ho perquè hi ha també reflexió, contradicció, frustració, incertesa, felicitat, tristesa, amor, odi, vida i mort. De fet, tot allò que la filosofia existencial continua plantejant a totes les generacions.

En aquest cas, Àlicia Serrat, autora del llibret i les lletres, situa l'acció en el tombant de segle, el 1999, amb un grup d'estudiants de Filosofia que es reuneixen per fer un treball d'ètica i que es plantegen aquests dubtes, no des de la teoria dels filòsofs sinó des de la seva pròpia realitat.

Un cop estructurat l'argument, el que compta és la interpretació, enfortida per una presència de cantants-intèrprets joves de mitjana que reflecteix la potència que ha exercit en els últims anys la creació d'escoles teatrals i musicals, entre les quals l'escola Aules, que dirigeix Daniel Anglès, el nou gestor del Teatre Condal del Paral·lel, que arrencarà amb força a partir de la nova temporada. Amb Miquel Tejada al piano, l'espectacle flueix amb una combinació d'estils en la línia pop, que sona molt bé tant en les intervencions corals com en les solistes, amb una mesurada combinació dels qui han treballat en espectacles més alternatius pel que fa a la cartellera i els que han tingut la fortuna de formar part d'espectacles més celebrats o coneguts.

Tots els intèrprets del musical «Tot el que no ens vam dir» que fa temporada d'agost a El Maldà.
© Maldà

«TOT EL QUE NO ENS VAM DIR»

Llibret: Àlicia Serrat
Música i pianista: Miquel Tejada
Intèrprets: Carles Alarcón,
Víctor Arbelo, Sonia Catot,
Clara Solé i Estel Tort
Direcció: Àlicia Serrat
El Maldà, Barcelona.
Sense data de sortida

AMB BON HUMOR

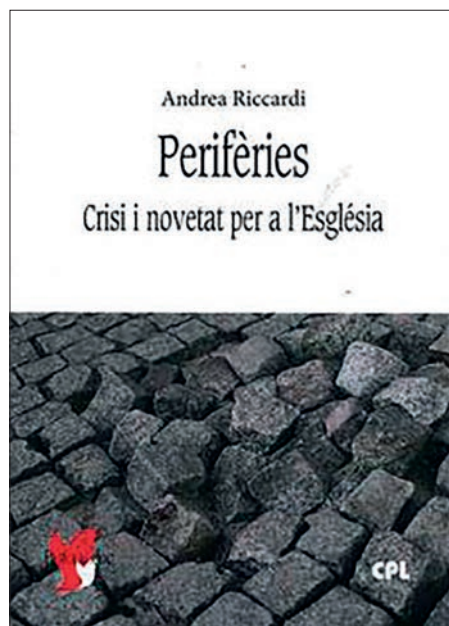
CRÍTICA LITERÀRIA

DANIEL PALAU

Prevere de Sant Feliu. Director de la càtedra de Teologia Pastoral Arquebisbe Josep Pont i Gol

Un factor clau per al futur

ANDREA RICCARDI**Perifèries. Crisi i novetat per a l'Església**

CPL, 2018, 156 pàg.

L'autor d'aquest escrit, Andrea Riccardi, afronta amb decisió i claredat un dels elements clau del plantejament missioner actual proposat pel papa Francesc. Les perifèries són, de fet, aquells indrets desplaçats, arraconats, distants i marginals que el centre ha anat abandonant i menystenint, però a més a més són aquells llocs on es detecta l'existència dels perifèrics, homes i dones que han quedat exclosos. Precisament, amb una indicació insistent i pertinaç, el papa Francesc demana als cristians catòlics de reemprendre la missió en aquests espais i entre aquesta gent. No podem concebre cap mena de proposta missionera deixant de banda les perifèries i qui hi viu. L'obra de Riccardi transcorre per uns viarans poc rebuscats, i això és de molta ajuda per evidenciar la importància d'això que demana el papa Francesc als cristians del nostre present.

En primer lloc l'autor descriu i analitza el gir conceptual que suposa tornar a les perifèries com un factor clau per al futur i la credibilitat de la comunitat cristiana, i és que l'Església no pot deslligar-se de l'existència dels perifèrics. En segon lloc, l'autor es remet a l'experiència bíblica, aquella que explica la tendència sincera i constant de Jesús d'anar vers els pobres, vers els marginats. El missatge de Jesús no és estrany per als perifèrics, i a més a més la seva perspectiva neix a Galilea, una perifèria respecte Jerusalem. Tot seguit la reflexió s'endinsa en les perifèries actuals, i ho fa a través de la història més recent del temps postconciliar, recollint l'experiència de la missió de grans ciutats com París, i després Roma. En aquestes ciutats, com en d'altres, l'Església mirava de situar-se amb una actitud d'acollida, de comprensió i de proposta evangelitzadora ferma. L'autor no es descuida de presentar, finalment, la importància de testimonis, tant de l'ortodòxia russa com del cristianisme catòlic italià, que van anar a viure a les perifèries acceptant amb coherència el seu propi trajecte vital i espiritual. Aquest recorregut ens ajuda a adonar-nos de l'existència de processos missioners perifèrics rellevants, però sobretot d'acceptar el repte missioner del nostre avui.

RAUXA

Quan la llengua ja no distingeix res

No fa pas tant de temps que tothom combregava, ningú no dubtava que cada dia el sol es ponía i que els ocells ponien ous, que les coses feien olor i que nosaltres les oloràvem. Podíem sentir que es deien moltes coses, però només escoltàvem allò que era bo. Des de feia segles que era així i a ningú no se li havia acudit mai canviar-ho. Ja ho deien d'aquesta manera els nostres escriptors medievals. I no cal anar tan lluny ni buscar homes tan il·lustres: els nostres avis i besavis, pagesos, alguns dels quals amb prou feines sabien llegir i escriure, ho tenien tan clar com Ramon Llull o Ausiàs March.

Avui, que som titulats universitaris i ens comuniquem a l'instant amb l'altra punta de món, ho hem capgirat tot, i sense saber-ne donar raó. Ara hem deixat de combregar i hem passat a *comulgar*; el sol ja no es pon, com ho havia fet durant segles, sinó que es *posa* (ens oblidem de dir quina peça de roba s'emprova o a quin lloc es fica); els ocells han deixat de pondre ous i els han començat a *posar* (hem de sobreentendre que els posen al niu); les flors i el menjar no fan cap bona olor, però han après a *olorar bé*, cosa que té molt de mèrit si pensem que no tenen nas; i ja no demanem si algú ens sent, sinó si ens *escolta*, una pregunta ofensiva que pressuposa una falta d'interès en l'interlocutor.

Tot ho diem igual perquè no distingim res; ja no sabem veure les diferències. Però les diferències hi són, i per veure-les només hem de mirar.

EDUARD BRUFAU

Agenda

RECURSOS A LA XARXA

Per Juanjo Fernández

RECURSOS QUE ES COMPARTEIXEN... EN TOTES LES LLENGÜES!

www.pinterest.fr/choisislavie

Pinterest és una xarxa per publicar i trobar idees sobre... bé, sobre qualsevol tema! L'enllaç que us he posat està en francès, però hi ha molts recursos gràfics, molts fàcilment traduïbles, i molts que us donaran bones idees. Vinculat al compte hi ha el blog choisislavie. eklablog.com, amb moltes propostes i manualitats. Donem gràcies per la generositat dels que comparteixen tantes coses bones a internet!

Barcelona

ORGUE

El **dimecres 22 d'agost**, a les 20.30, centenari de l'orgue de la parròquia de Sant Andreu de Llavaneres. Concert *Tres grans mestres: Bach, Reger i Liszt, del rigorós barroc al romanticisme orquestral*, amb Jordi Pajares.

MONESTIR DE PEDRALBES

El **dijous 23 d'agost**, a les 19.00, visita Pedralbes, el monestir medieval i la capella de Sant Miquel (tel. 932 563 427).

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

Del **dilluns 27 d'agost al dissabte 1 de setembre**, recés *Val més pa sec menjat en pau* seguint el llibre dels Proverbis. Acompanya la Gna. Conxa Adell (tel. 923 028 915).

Girona

SANT BERNAT

El **dilluns 20 d'agost**, a les 18.00, el bisbe Francesc Pardo presideix l'eucaristia a la festa de Sant Bernat de Claravall al monestir de Solius.

SANTA CLARA

El **dissabte 25 d'agost**, a les 18.30, aplec de Santa Clara a la Fraternitat

de Santa Clara de Vilobí d'Onyar: missa, sopar i havaneres.

Sant Feliu de Llobregat

FESTIVAL INTERNACIONAL ORGUE DE MONTSERRAT

El **dissabte 25 d'agost**, a les 21.00, a la basílica de Santa Maria de Montserrat, concert de Katelyn Emerson amb obres de la música nord-americana per a orgue i repertori clàssic.

Solsona

MUSEU DIOCESÀ I COMARCAL DE SOLSONA

El **dissabte 25 d'agost**, a les 11.00, activitat familiar teatralitzada *El tresor de l'Andreu de cal Xic*. Reserves: tel. 973 482 101.

SANTUARI EL MIRACLE

Del **dilluns 3 de setembre al divendres 7**, curs *Tastar i conèixer la litúrgia de les hores* (tel. 933 022 235).

Tarragona

ORGUE

El **diumenge 26 d'agost**, a les 20.00, concert de Jordi Pajares a l'església parroquial de Santa Maria la Major de Montblanc.

Tortosa

CÀRITAS

El **dimecres 22 d'agost**, a les 22.00, cinema social amb la pel·lícula *En busca de la felicidad* als locals de Càritas diocesana de Tortosa (c/ Croera, 7).

Vic

COVA DE MANRESA

Del **dissabte 1 de setembre al dilluns 10**, exercicis espirituals dirigits per Josep M. Bullich, s.j., a la Cova de Manresa (tel. 938 720 422).

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les grans opcions econòmiques i polítiques protegeixin la família

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Miquel Àngel Martín, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Santiago Agrelo, Pilarín Bayés, Carmen Borbonès, Esther Borrego, Jaume Castro, Agustí Codinach, Carles Cortina, Antonio Gil, Joan Guerrero, Joan Guiteras, Joan A. Mateo, Valentí Miserachs, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Arcadi Oliveres, Daniel Palau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Valentí Serra, Mercè Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ

L'any 2020 farà 40 anys de l'assassinat a Bolívia del jesuïta català Lluís Espinal. Amb el doble objectiu de donar-lo a conèixer i de promoure'n la beatificació, els nebots han constituït l'Associació Lluís Espinal Lluita i Fe. El president i principal impulsor és Francesc Xavier Victori Espinal, nebot del jesuïta. Per ara només en forma part la família, però el desig és que molta altra gent s'hi impliqui. Més informació: causa@fespinal.com, tel. 666 262 871.

Quins objectius té l'Associació Lluís Espinal?

L'associació va ser constituïda el juny passat amb l'objectiu que la Companyia de Jesús de Bolívia endegui els tràmits que portin a la beatificació del pare Lluís Espinal com a màrtir de la fe. Alhora, volem promoure'n la memòria i el testimoni com a sacerdot i teòleg, activista social compromès amb els pobres i lluitador incansable contra la injustícia i la desigualtat. També volem donar a conèixer la seva obra com a intel·lectual en les facetes de periodista, cineasta, escriptor, poeta i escultor.

Molta gent en va sentir a parlar després que el papa Francesc li retés un homenatge en la seva visita a Bolívia, el 8 de juliol del 2015.

Aquest fet va tenir una potència informativa molt forta. La gent es va preguntar qui era aquest sacerdot a qui el Papa li retia un homenatge. Va ser aleshores quan els jesuïtes de Bolívia van pensar que podia ser un bon moment per iniciar el procés de beatificació. També l'Assemblea Permanent de Drets Humans de Bolívia, fundada entre d'altres per Lluís Espinal, va proposar que es fessin els passos.

El pare Lluís Espinal va ser segrestat, torturat i assassinat la nit del 21 de març del 1980 per haver-se

Francesc Xavier Victori, president de l'associació Lluís Espinal Lluita i Fe

«El seu assassinat va ser un cop molt dur per a tota la família»

enfrontat a la dictadura boliviana. Se'n recorda al país sud-americà?

Sí, a Bolívia és molt recordat i estimat. El seu compromís i la seva lluita per millorar les condicions de vida dels miners i dels camperols, així com l'enfrontament amb la dictadura, fan que el poble el tingui molt present i li professi devoció. El cementiri de La Paz, on està enterrat, sempre està ple de flors.

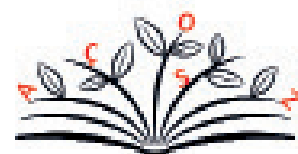
Com va viure la família les setmanes prèvies, així com la notícia de l'assassinat?

Tots els anys del títol a Bolívia, des de casa, els vam patir. Regularment enviava a la meua mare, germana seva, cartes i cassetts on explicava les seves vicissituds. A casa fèiem tot un cerimonial cada vegada que ens arribava un casset i ens assèiem tots junts a escoltar-lo. Ell sabia que se la jugava, però mai va callar davant les injustícies i sempre va treballar a favor de la gent més necessitada. És un model de

persona, de sacerdot i d'home de fe totalment entregat als altres. El seu assassinat va ser un cop molt dur per a tota la família, especialment per a la meua mare, amb qui estaven molt units. Els Espinal eren set germans, orfes de mare, que van viure en una casa de pagès els temps difícils de la Guerra Civil i de la postguerra. El Lluís era el més petit i la meua mare en tenia cura.

Lluís Espinal és fill predilecte de Sant Fruitós de Bages, on té dedicada una plaça. També tindrà un protagonisme especial en el futur museu que s'hi està construint.

L'Ajuntament de Sant Fruitós de Bages està construint un nou museu local que disposarà d'una sala específica a la memòria del pare Lluís Espinal. Serà un espai interdisciplinari per conèixer la seva persona i obra. Així mateix, s'estan organitzant una colla d'actes de cara al 2020, en el 40è aniversari de l'assassinat.

Any
Pompeu
Fabra
2018

Pompeu Fabra, jugada mestra

Es pot jugar a tennis sense regles? En l'esport, com en la llengua, cal compartir unes normes i acceptar-les per jugar bé. Fabra, un tennista apassionat, va proposar unes normes per al català que van ser acceptades i compartides per tothom. El 2018 és l'Any Fabra per commemorar el 150è aniversari del seu naixement i el 100è aniversari de la publicació de la *Gramàtica catalana*.

Participeu en els centenars d'activitats acadèmiques i divulgatives, les més de 60 conferències, 80 exposicions, desenes d'espectacles, publicacions, col·loquis, concursos i propostes que tenen lloc arreu del territori.

Feu vostra la jugada mestra de Fabra!

Generalitat
de Catalunya

anypompeufabra.cat

 @anyfabra